

# NHỮNG CON CHỮ (CHẴNG) DỊU DÀNG ! (5)

(Đôi Thoại & Phê Bình Văn Chương)  
Nhân “ĐỌC TRÂN SA CỦA TTBG”  
(Người viết: VŨ LIÊN HOA).

## PHÂN TÍCH CHỮ NGHĨA & Ý TƯỞNG

giữa “ĐỌC TRÂN SA” (của Vũ Liên Hoa) và “TRÂN SA” (của TTBG).

### 1.

#### \*/ LIÊN HOA VIẾT:

Chính Nguyễn cũng biết rằng, rồi đây Mây sẽ chẳng có chỗ đứng nào trong tương lai của chàng. Nguyễn biết rằng Mây sẽ chỉ là một quãng đời “không bình thường” của mình:

*-Nếu buổi chiều chủ nhật ấy đừng gặp Mẫn nơi quán sách, không biết bây giờ Nguyễn sẽ ra sao? Chắc là vẫn có học, đỗ đạt, lấy vợ, có con và sống một cuộc đời bình thường như bao kẻ khác? (TS 40)”*

#### \*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:

*Đôi mắt Nguyễn dăm dăm vào tôi, vẻ dửng dưng say say, cái cười vẫn giữ nhưng nơi mép môi thấy có chút gì châm biếm: -Nguyễn nghĩ đúng là định mệnh! Nếu buổi chiều chủ nhật ấy đừng gặp Mẫn nơi quán sách, không biết bây giờ Nguyễn sẽ ra sao? Chắc là vẫn có học, đỗ đạt, lấy vợ, có con và sống một cuộc đời bình thường như bao kẻ khác? (TS 40)*

#### \*/ (TTBG giải thích):

“Thấy có chút gì châm biếm”, những chữ nổi bật của câu văn, phô bày tính định mệnh mà Nguyễn ĐÃ BIẾT từ khi mới đi vào đời Mây. Nhưng cái biết đây KHÔNG PHẢI để dành lại cho một “sự lờ mờ gạt tình cảm” như Vũ Liên Hoa trình bày ở phần tiếp.

\*

\* \*

**2.****\*/ LIÊN HOA VIẾT:**

Nguyễn biết rằng Mây sẽ là một quãng đời không “đàng hoàng, ngăn nắp” mà gia đình mình sẽ ngăn cản:

*-Nhưng ngày nay, ông không bao giờ ngần ngại khi nói với Nguyễn những lời răn bảo về tương lai và một cuộc đời đàng hoàng ngăn nắp. (TS 41)*

**\*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:**

*Cái cười của Nguyễn rõ ràng mai mỉa:*

*-Ngày xưa, ông già bố bà già đang còn rất đẹp để mê say theo một mối tình. Nhưng ngày nay, ông không bao giờ ngần ngại khi nói với Nguyễn những lời răn bảo về tương lai và một cuộc đời đàng hoàng ngăn nắp. (TS 41).*

**\*/ (TTBG giải thích):**

Trong tác phẩm, Nguyễn được giới thiệu là một người rất yêu thương kính trọng cha.

Vậy với đoạn trên, những chữ “*rõ ràng mai mỉa*” và “*không bao giờ ngần ngại*” KHÔNG CÓ NGHĨA là Nguyễn bất kính với cha, mà là phơi bày sự nhận thức đau đớn theo những cam go mà Nguyễn BIẾT là sẽ phải gặp sau này trong tình yêu dành cho Mây.

\*

\*\*

**3.****\*/ LIÊN HOA VIẾT:**

Nguyễn biết rằng một gia đình danh giá như gia đình chàng, một người nghiêm khắc, bảo thủ như thân phụ chàng, sẽ không bao giờ chấp nhận cho con trai mình lập gia đình với một thiếu phụ đã ly dị, sống đời nghệ sĩ dưới ánh đèn sân khấu về đêm:

*-Nên từ trước Nguyễn luôn nghĩ rằng, khi lấy vợ, cha mẹ đi cưới, người vợ Nguyễn sẽ không khổ và Nguyễn sẽ thương nàng lắm. Vậy mà thoát gặp Mãn, tất cả trong Nguyễn dường như đảo lộn. Mãn cứ tưởng tượng một con tàu đang chạy trên đường sắt, đến một vị trí bỗng dừng dừng lại... (TS 51)*

**\*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:**

*“Được yêu Mãn, đâu có khổ chừng nào, Nguyễn vẫn không sợ. Chỉ sợ Mãn không cho phép.”*

*Chôm người về phía trước, gằn sát hơn với khuôn mặt tôi, Nguyễn tiếp:*

*-Nguyễn biết, dù có là nghệ sĩ hay gì chẳng nữa, người phụ nữ cũng chỉ mang bản chất yếu mềm, khi lấy chồng vẫn mơ được cưới hỏi đàng hoàng, cha mẹ chồng thương và được chồng bảo vệ che chở. Nên từ trước, Nguyễn luôn nghĩ rằng, khi lấy vợ, cha mẹ đi cưới, người vợ Nguyễn sẽ không khổ và Nguyễn sẽ*

*thương nàng lắm. Vậy mà thoát gặp Mãn, tất cả trong Nguyễn dường như đảo lộn. Mãn cứ tưởng tượng một con tàu đang chạy trên đường sắt, đến một vị trí bỗng dừng dừng lại... (TS 51)*

**\*/ (TTBG phân tích):**

*\*/ Có BA ý nghĩa rõ ràng trong đoạn này:*

*1/ “Cho dù có là nghệ sĩ (...) người vợ Nguyễn sẽ không khổ và Nguyễn sẽ thương nàng lắm”*: Quan niệm tình yêu bình thường của Nguyễn TRƯỚC KHI GẶP MÂY.

*2/ “Vậy mà thoát gặp Mãn tất cả trong Nguyễn dường như đảo lộn. Mãn cứ tưởng tượng con tàu đang chạy trên đường sắt, đến một vị trí bỗng dừng dừng lại...”*: Nhận thức được tính Định Mệnh SAU KHI GẶP MÂY.

*3/ “Được yêu Mãn, đâu có khổ chừng nào, Nguyễn vẫn không sợ. Chỉ sợ Mãn không cho phép”*: Sự quyết tâm MUỐN VƯỢT Định Mệnh của Nguyễn.

**\*/ (Lời TTBG):**

*CÓ TÌNH PHỦ NHẬN mà không muốn nắm bắt ý tưởng liên kết xảy ra khi đó giữa Mây và Nguyễn, Vũ Liên Hoa chỉ mong vẽ ra cho thấy, Nguyễn, THAY VÌ là một chàng trai trân trọng người mình yêu đến độ cao nhất LẠI THÀNH RA một gã xảo trá tâm thường.*

\*

\*\*

**4.**

**\*/ LIÊN HOA VIẾT:**

*Đã biết rõ cha mẹ mình sẽ không đi cưới Mây, biết rõ con tàu sẽ không chạy thông trên đường đời, nhưng Nguyễn lại ngây thơ một cách vờ vĩnh:*

*-Mẹ Nguyễn vừa ở Dalat xuống chiều hôm qua. Bây giờ mà Nguyễn thưa với Mẹ rằng muốn lấy vợ là con gái Huế, chắc bà mừng lắm. (TS 49)*

**\*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:**

*Đối diện tôi, giọng Nguyễn tha thiết:*

*-Mẹ Nguyễn vừa ở Dalat xuống chiều hôm qua. Bây giờ mà Nguyễn thưa với Mẹ rằng muốn lấy vợ là con gái Huế, chắc bà mừng lắm.*

*Tôi cười:*

*-Cứ thưa đi, Mây đưa về chọn một trong ba cô em gái là xong!*

*Nguyễn lắc đầu, vẻ bực dọc chút ít:*

*-Đừng nói vậy! Mãn hiểu rằng Nguyễn yêu Mãn biết chừng nào cho hết!*

*Rồi bằng thái độ nghiêm trang, khác hẳn mọi hôm, Nguyễn kể:*

-Bấy lâu chưa ai từng hiểu được các sở thích và những cái bất thường trong bản chất Nguyễn, nhưng luôn luôn Nguyễn tự nhủ “Rồi sẽ có ngày mình gặp con người ấy!”

Tâm trạng này dậy lên thảng thốt khi Nguyễn nhìn thấy Mẫn nơi quán sách buổi chiều thứ nhất. Nguyễn phải đi lên xuống con đường Nguyễn Trung Trực đúng ba lần để suy nghĩ về màu son nơi môi Mẫn, trong trí quay cuồng ý tưởng: “Phải chăng đây là người mình đã đi tìm từ trong tiền kiếp?”

Ngừng một lát chàng tiếp:

-Cho đến bây giờ, Nguyễn phải nhận, Mẫn là người có cái tâm hồn đẹp nhất trong số những người con gái Nguyễn từng quen biết trước kia.

Tôi chợt nghe buồn lắm.

Quay về phía đường phố, giọng tôi chùng xuống:

-Bây giờ Nguyễn 23 tuổi. Mười năm, hay hai mươi năm sau, Nguyễn sẽ có cái nhìn KHÁC VỚI năm 23 về cuộc đời và phụ nữ.

Nguyễn lắc đầu:

-Dĩ nhiên câu nói “Mình đẹp, còn người khác đẹp hơn” có thể làm Mẫn thương tổn. Nhưng Mẫn phải hiểu rằng, sự rung động của lần đầu, không thể nào lần thứ hai thứ ba còn tìm lại được. “Jamais nous n’aurons l’âme de ce soir!” “Ta không bao giờ có được tâm hồn ta của buổi chiều hôm nay” là vậy.” (TS 50-51)

#### \*/ (TTBG giải thích):

Đọc đoạn trên, có thể nào kết luận được rằng Nguyễn, một chàng trai 23 tuổi “con nhà nê nếp”, mới bước chân vào tình yêu lần thứ nhất, lại CÓ ĐỦ mảnh khóc để tỏ ra “ngây thơ một cách vờ vĩnh” được trước Mây, một người đàn bà 26 tuổi, “dám yêu, dám sống, dám phiêu bạt” (xin mượn lại những từ ngữ của Liên Hoa) và từng đôi lần bị Tình Yêu hành hạ?

+ Vũ Liên Hoa CỐ TÌNH quay mặt trước **nỗi thiết tha** trong tình yêu của Nguyễn

(“Ta không bao giờ có được tâm hồn ta của buổi chiều hôm nay”);

+ và cũng CỐ TÌNH quay mặt trước **sự thông minh** của Mây trên khía cạnh tình yêu:

(Tôi chợt nghe buồn lắm. Quay về phía đường phố, giọng tôi chùng xuống: “Bây giờ Nguyễn 23 tuổi. Mười năm, hay hai mươi năm sau, Nguyễn sẽ có cái nhìn khác với năm 23 về cuộc đời và phụ nữ”),

+ để TẠO cho độc giả ÁN TƯỢNG rằng “Mây rất khờ dại và Nguyễn rất đa ngôn” (!).

\*

\*\*

## 5.

### \*/ LIÊN HOA VIẾT:

Không phải là Nguyễn không yêu Mây một cách chân tình đâu, không phải là Nguyễn không yêu Mây một cách cuồng nhiệt đâu, Nguyễn chỉ yêu Mây một cách không thật tâm xây dựng thôi. Nguyễn là một chàng trai mới lớn, mơ mộng và lãng mạn, khao khát một tâm hồn đồng điệu, đắm đuối một tình yêu diễm lệ. Nguyễn hăm hở bước vào tình yêu, vẽ vờ một cuộc sống lứa đôi êm đẹp như những trò chơi “*trẻ thơ*” đám cưới, vợ chồng, mà Mây là cô dâu mới, Nguyễn là chú rể ngẩn ngơ “*đi hái hoa rừng làm quà cưới tân hôn!*”

**\*/ Ý NGHĨA CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:**

Tình Yêu và Hôn Nhân là hai điều hoàn toàn khác biệt. + Hôn nhân đến từ LÝ TRÍ và tình yêu đến từ TRÁI TIM.

+ Một tình yêu KHÔNG hôn nhân không thể gọi là “*không chân thật*” và là một điều “*đáng chê trách*”;

+ Và một cuộc hôn nhân xuất phát từ tình yêu **cũng không hẳn** là một sự việc đáng gọi rằng “*chân thật*”, hay “*hoàn toàn.*”

Viết đoạn trên, Liên Hoa đã tự chứng tỏ mình:

+ hoặc là “**người may mắn trên cái nhìn bình thường**” của thế nhân trong vấn đề hôn nhân hay tình cảm;

+ hoặc là “**kẻ bất hạnh (vì) trong đời chưa từng biết**” thế nào là sự đau đớn dày vò đúng nghĩa của trái tim theo một Tình Yêu.

\*/ Cũng đoạn trên, Vũ Liên Hoa đã “*ngỡ giùm*” cho Nguyễn khi bảo rằng Nguyễn “*không thật tâm xây dựng*” cùng Mây (một cuộc hôn nhân, có lẽ?!).

+ Liên Hoa đã bắt công với Nguyễn, bởi vì đúng thật trong GIAI ĐOẠN I, đang muốn đương đầu với Định Mệnh, Nguyễn cũng đã rất thật lòng trong ước muốn kết hợp:

**(Độc TRẦN SA):**

-GIAI ĐOẠN I:

*\*/ Tôi hỏi nhẹ: -Nguyễn sẽ làm sao nếu gặp được một Thúy Kiều thật sự?*

*Đôi mắt Nguyễn sáng lên, lời nói tuôn trào thành thật: -Thì Nguyễn sẽ không ngần ngại hiến dâng cả cuộc đời để bảo vệ cái Tài Hoa tránh xa điều Mệnh Bạc phủ xuống trên người ấy... (TS 40)*

*\*/ Lời nói Nguyễn vụt trở nên cuồng nhiệt: -Giá mà Nguyễn được gặp Mẫn sớm hơn ai cả, hoặc Nguyễn lớn hơn Mẫn vài tuổi thì đã xin ông già đến hỏi cưới Mẫn làm vợ, hẳn sung sướng lắm! (TS 41)*

*\*/ Nguyễn bỗng đưa tay kéo sát đôi vai tôi vào ngực: -Không phải một ngày, một tháng, mà Nguyễn thèm muốn đem hạnh phúc an ổn suốt đời cho Mẫn... (TS 45).*

*\*/ Lòng thật buồn, tôi nói: -Nguyễn dịu dàng quá! Người con gái nào mai sau làm vợ Nguyễn, hẳn sẽ được rất nhiều hạnh phúc.*

*Nguyễn bật la: -Tại sao không là Mẫn? (TS 45)*

*\*/ Tôi thú nhận: -Có lúc, như bây giờ, Mây thấy cuộc đời an bình quá. Rõ ràng hạnh phúc nằm ngay trong chính nỗi an bình ấy.*

*Nguyễn vụt nắm tay tôi: -Đúng thế Mãn ạ!*

*Và quả quyết hơn, Nguyễn tiếp: -Nguyễn sẽ đem cho Mãn thứ hạnh phúc ấy. (TS 75)*

*\*/ Nét buồn sụp nhanh trên Nguyễn: -Sao Mãn lại tự muốn dày vò mình như thế? Mãn đã khổ nhiều rồi.*

*Nguyễn yêu Mãn, quyết lòng không để Mãn đi lại bước đường đau khổ cũ. (TS 76)*

*\*/ GIAI ĐOẠN II, đã đối diện rõ ràng với “khuôn mặt Định Mệnh”, Nguyễn vẫn RẤT thật tâm MUỐN xây dựng với Mây (dù là ở một kiếp nào khác):*

*“Thôi, Nguyễn hẹn Mãn nơi một không gian nào khác không còn sự hiện diện của khổ đau, của hạnh phúc cắt xén; mà chỉ là tiếng cười dòn tan, hạnh phúc vắng vặc và con đường bằng phẳng mình đưa nhau đi cho đến điểm cuối. Nơi ấy chúng mình sẽ có nhau mãi mãi...” (TS 118).*

\*

\*\*

## 6.

### **\*/ LIÊN HOA VIẾT:**

Đúng thế, với Nguyễn, đó chỉ là một trò chơi vợ chồng giữa Nguyễn và Mây thôi, vì lúc nào Nguyễn cũng nghĩ rằng người chồng của Mây sẽ không phải là Nguyễn: *-Người đàn ông nào được làm chồng Mãn, Nguyễn nghĩ là hẳn ý thật nhiều. (TS 334).*

Tại sao lại là “người đàn ông nào” mà không phải là Nguyễn? Vì một lẽ giản dị, Nguyễn có bao giờ nghĩ về cuộc sống vợ chồng với Mây một cách đúng đắn đâu? Mà chỉ là một trò chơi trẻ thơ thôi!

### **\*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:**

(Phải trở ngược câu chuyện ở trang 243-244 trong TRÂN SA mới đúng):

*Buổi sáng trời nắng nặng, thời tiết như dường đổi thay đột ngột. Trong phòng khách căn nhà quét vôi màu gạch, Nguyễn ngược nhìn lên trần, thân hình bất động, đôi tay buông thõng hai bên thành ghế.*

*Tôi thương chàng quá! Đây mới chính là hình ảnh người đàn ông tôi từng chiêm nghiệm, con người **biết chế ngự** nỗi buồn, nhưng cũng **không** giấu nỗi buồn với tôi.*

*Tôi bật nói:*

*-Người nào làm vợ Nguyễn, chắc là sung sướng lắm. Mây nghĩ rằng không thể nào cô ta khiến Nguyễn buồn khi nhìn Nguyễn ngồi bất động thế này trong những đau khổ.*

*Tức thì Nguyễn ứa nước mắt.*

*Tôi cười nhẹ, điệu nói dè dặt:*

*-Chúng mình cùng điên, cả trên tình yêu lẫn trong đời sống. Nhưng Mây tin Nguyễn hiểu. Mây chỉ muốn xin gặp Nguyễn ngày thứ Tư và Chủ nhật...*

*Nguyễn ngắt ngang:*

-Trời ơi! Người phải xin là Nguyễn! Mãn có thấy Nguyễn đang khổ sở không? Nguyễn xin Mãn cho gặp lại khi lòng Nguyễn bị thôi thúc quá nhiều theo thương nhớ.

Và nói ngập ngừng:

-Trong Nguyễn mạnh nha cái ý thức mắt Mãn từ hồi nào chẳng biết, nhưng buổi sáng nay mới chính là lúc Nguyễn thấy rõ cơ hội mắt Mãn.

(Chàng tiếp, lời lẽ tuôn trào như nước):

-Nguyễn nói thật, Mãn thông minh và hiểu biết quá đến độ Nguyễn phải kinh ngạc. Trước Mãn, Nguyễn càng thấy mình trở nên nhỏ bé. Điều này, Nguyễn chẳng nghĩ là mặc cảm tự ti, mà còn sung sướng nữa. Mãn là vợ, người chồng có lẽ, sẽ tự mãn mình hạnh phúc ghê lắm. Dưới mắt Mãn, Nguyễn thú nhận rằng quá yếu đuối. Nguyễn càng nhìn rõ hơn sự hiểu biết mà Mãn đã phải trả giá bằng kinh nghiệm nóng sốt và sự thông minh hãn hữu của một người con gái lịch lãm tài hoa. Nguyễn càng thêm thốn thức với Mãn hơn, dẫu rằng cũng có đôi lúc, Mãn vô tình chối bỏ mẫu người như Nguyễn khiến Nguyễn thật khổ sở.

(TS 243-244)

#### **\*/ (TTBG phân tích):**

\*/ Kết luận GIÙM ý nghĩ Nguyễn (“Vì một lẽ giản dị, Nguyễn có bao giờ nghĩ về cuộc sống vợ chồng với Mây một cách đúng đắn đâu? Mà chỉ là một trò chơi trẻ thơ thôi!”) tức là Vũ Liên Hoa đã tỏ ra quá ơ hờ và vội vã trong việc xét đoán tâm tư kẻ khác trên một vấn đề rất tế nhị là Tình Cảm.

+ Ở đây, Liên Hoa **cố tình chối đi** sự chân thật của Nguyễn trong giai đoạn I:

\*/ Lòng thật buồn, tôi nói: -Nguyễn dịu dàng quá! Người con gái nào mai sau làm vợ Nguyễn, hẳn sẽ được rất nhiều hạnh phúc.

Nguyễn bật la: -Tại sao không là MÃN? (TS 45);

+ **Chối luôn** tâm lòng của Nguyễn chính ngay trong giai đoạn dồn dập đau khổ này:

Tôi bật nói: -Người nào làm vợ Nguyễn, chắc là sung sướng lắm....

Tức thì Nguyễn ứa nước mắt. (TS 243)

+ Vũ Liên Hoa cũng PHE LỖ trước “**bản chất** KIÊU HÃNH của Mây” đầy đầy trên tác phẩm, điển hình với sự kiện chính Mây đã “**không một lần**” tự đặt câu hỏi (Tại sao “người đàn ông nào” mà lại không phải Nguyễn? -làm chồng mãi), lại “PHẢI ĐỂ LIÊN HOA ĐẶT GIÙM?!”

\*

\*\*

## **7.**

### **\*/ LIÊN HOA VIẾT:**

Ngay cả Trần Sa, một gián lược sâu sắc giữa Mây và Nguyễn, cũng được Nguyễn cho ra đời một cách vội vã, đùa cợt, và cầu thả tại: “Nơi sinh: quán rượu ông già” ở ngay “ven đường Nguyễn Văn Chiêm”. (TS 54).

Có người cha nào muốn viết khai sinh cho đứa con đầu lòng yêu dấu của mình một cách rẻ rúng như thế không?

Ngay cả khi Nguyễn tỏ lòng yêu thương, che chở cho đứa con gái bé bỏng, cũng là một lời nói đùa giỡn nhẹ như bông: *-Trân Sa đi ngủ mà bị muỗi đốt, Nguyễn sẽ nói: Muỗi ơi, hãy đốt tôi chứ đừng đốt Trân Sa.*

**\*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:**

*Tôi úp mặt lên bàn tay Nguyễn. Mùi thuốc lá từ những ngón tay chàng tỏa ra thơm ngát. Giọng tôi ngân ngại:*

*-Đôi mắt Nguyễn to, màu nâu...*

*Nguyễn run giọng tiếp:*

*-Đôi mắt Nguyễn to, màu nâu. Mắt Mẫn đen láy, thông minh. Tổng hợp hai yếu tố ấy nơi một đứa con sẽ rất toàn bích.*

*Tôi vội nhìn lên. Vẻ xúc động bao trùm con người Nguyễn. Trái tim tôi cũng dường bóp thắt.*

*Đột nhiên, từ khóe môi chàng, những lời lẽ tuôn ra ào ạt:*

*-Con của Mẫn và Nguyễn tên Trân Sa, một loài cát quý và hiếm nơi những ven biển hẻo lánh chân trời. Trân Sa có đôi mắt to sâu, có nụ cười răng khểnh, có vàng trán bao dung cương nghị. Trân Sa nói tiếng Huế, mang trong tim cả một giọng Hương giang thương nhớ. Trân Sa là một giản lược sâu sắc giữa Nguyễn và Mẫn.*

*Thời gian và không gian cơ hồ ngưng đọng.*

*Tôi lặng người, nghe tan dần trong niềm hạnh phúc mơ màng bất chợt.*

*Và nghe Nguyễn kể:*

*-Nguyễn đi làm về, Trân Sa mách lại: “Bố ơi, Trân Sa làm bể cái lọ cổ Khang Hi của bố rồi!” Nguyễn cười ngu, đi lượm hết các mảnh bể, kéo Trân Sa lại bị sụt tay chảy máu.*

*Vẻ vui thú y hết một đứa trẻ, tiếng cười Nguyễn dòn tan, hào sảng.*

*Dứt con cười, Nguyễn tiếp:*

*-Trân Sa đi ngủ mà bị muỗi đốt, Nguyễn sẽ nói: “Muỗi ơi, xin hãy đốt tôi, đừng đốt Trân Sa!”*

*Tôi đắm lầy với niềm hân hoan từ Nguyễn. Cá chất lãng mạn nơi chàng, tôi từng nhận biết, nay càng thêm rõ nét. Trông Nguyễn hoàn toàn biến đổi, như thể vừa tìm ra điều gì vô cùng yêu thích. Từ cái cười răng khểnh bật lên câu nói:*

*-Suốt 23 năm trời, không ngờ này nay Nguyễn yêu Trân Sa đến dường mệ tim như vậy! (...)*

*Mở cặp sách, Nguyễn lôi ra một quyển vở, tự tay viết vào đó cái “khai sinh” cho đứa con gái:*

*NGUYỄN THỊ TRÂN SA*

*Tên ở nhà: Bambi*

*Con của Mẫn Mây và Bố Nguyễn*



*Sinh ngày: thứ Năm 20/11/1975*

*Nơi sinh: quán rượu ông già ven đường*

*Nguyễn Văn Chiêm*

*Nhằm ngày: 18 tháng 1 năm Ất Mão*

*Giờ sinh: 8 giờ tối Đông Dương*

*Học trường Bình Minh*

*Đàn violon và viết chữ Nho thật cừ!*

*Chuyên môn mặc quần salonpas bằng vải jean.*

*Xong, ký tên, rồi chuyển qua cho tôi ký thêm vào đó.” (TS 53-54).*

**\*/ (TTBG phân tích):**

Tình Yêu là sự rung cảm của trái tim chứ **không phải món hàng** để chụp giựt, mua bán.

Đã gọi là trái tim, làm sao con người có thể lý giải bằng hành động vội vã cho được?

Kết luận Nguyễn “vội vã, đùa cợt, cầu thả, rẻ rúng, nhẹ như bông” trong sự xây dựng hình ảnh Trân Sa ngay thuở **rất đầu tiên** đi vào tình yêu với Mây, cũng chính là Vũ Liên Hoa đã **phạm vào tất cả** những điều “vội vã, đùa cợt, cầu thả, rẻ rúng, nhẹ như bông” khi nhận xét về hành vi và cá chất một nhân vật trong một tác phẩm văn chương.

\*

\*\*

**8.**

**\*/ LIÊN HOA VIẾT:**

Nguyễn có đang sống trong truyện cổ tích “con mèo mày trèo cây cao, hỏi thăm chú chuột đi đâu vắng nhà?” không nhỉ? Truyện cổ tích bắt đầu bằng hai chữ “ngày xưa” với những con thú nói tiếng người leo lẻo, sẵn sàng báo oán đền ơn, hay những bà tiên, những ông bụt phúc hậu hiền lành vội vã hiện ra khi người ngay mắc nạn, và hăng hái ban phép lạ diệu kỳ như cây tre trăm đốt.

Nhưng than ôi, Nguyễn có khóc, có buồn khổ như cô Tấm trong truyện Tấm Cám, mà bụt lại không hiện ra, chỉ có người cha nghiêm khắc của Nguyễn hiện ra ngay ngoài cửa quán *café* Văn, nơi Nguyễn và Mây hò hẹn, nói to, điệu rất uy quyền: -*Đi về!*

Và Nguyễn, người đã từng vụt nói mạnh mẽ: “*Bình thường vượt qua, có gì đáng nói? Trở ngại mà vẫn qua mới là điều giá trị trong đời*” (TS 51) lại chỉ có thể vượt qua trở ngại bằng một lời nói duy nhất: -*Ba về trước đi, một lát con về sau!* (TS 112).

**\*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:**

*Quán chẳng có ai ngoài cô thâu ngân đang ngồi nơi quầy, mặt khuất đằng sau chiếc tủ nhỏ đựng thuốc lá.  
Nguyễn ái ngại:*

*-Lên đây, Măn khổ quá! Đi chơi với Nguyễn, cứ phải lén lút. Điều này chẳng hợp chút nào với cá tính kiêu hãnh của Măn.*

*Men bière thấm vào ruột lúc đang mệt dễ làm nóng bừng đôi má. Tôi mỉm cười khi nghe Nguyễn nhắc lại một kỷ niệm cũ trong những ngày đầu mới gặp:*

*“Nguyễn đưa Măn đi vòng vòng kiểm café uống tiếp sau khi mình rời quán thịt cây trên đường Võ Tánh. Măn nói: “Giá đây là Dalat, tôi đã có thể đưa bạn về căn gác 500 đồng tôi thuê, pha café mời bạn!”*

*Nguyễn hỏi: “Còn ở Sài Gòn?” Măn lắc đầu: “Không được! Làm dĩ chín phương, phải để một phương lấy chồng bạn ạ. Ở nhà, tôi còn ba cô em gái. Phương lấy chồng, tôi trân trọng dành cho các em tôi chứ chẳng phải cho tôi.” Lúc ấy Nguyễn nghĩ: “Cô này hay quá, vừa có thể đi uống rượu để ăn thịt chó với mình, lại cũng vừa mang những ý nghĩ toàn thiện như vậy.”*

*Tôi cười thành tiếng:*

*-Kỷ niệm Nguyễn kể lại thật đẹp. Mây thấy chao đảo. Hình như Mây đang bắt đầu say Nguyễn ạ.*

*Nguyễn gật:*

*-Măn cứ việc say đi! Nếu cần, dựa vào ghế ngủ cho đến chừng nào tỉnh hẳn. Nguyễn cũng muốn say với Măn lắm, nhưng Nguyễn cần phải tỉnh để canh giấc ngủ cho Măn.*

*Vừa vỗ nhẹ lên vai tôi, Nguyễn vừa hát khẽ:*

*“Ngày đó có em đi nhẹ vào đời.*

*Và đem theo trăng sao tới chín trời mây khói.”*

*Đột nhiên Nguyễn im bật, khuôn mặt sừng sốt.*

*Theo hướng nhìn của Nguyễn, tôi thấy một người đàn ông lớn tuổi, vẻ nghiêm khắc, mặc cái áo choàng đen, đang đứng ngay ngoài quán. (...)*

*Ông nói to, điệu rất uy quyền: -Đi về!*

*Tôi trân mình đến không cử động nổi.*

*Nguyễn vẫn ngồi im, mặt hướng ra cửa, giọng bình thản: -Ba về trước đi, một lát con về sau.*

*Ngần ngừ một thoáng, người cha quay gót.*

*Tôi chăm chú nhìn Nguyễn. Chàng bật cười:*

*-Vậy là chấm dứt thời kỳ văn nghệ màu hồng! Mùa Noel ước mơ sụp đổ ngay từ lúc này. (...)*

#### **\* / (TTBG phân tích):**

Đoạn văn trên vẽ hình cho thấy uy lực của người cha mạnh đến nỗi làm ảnh hưởng cả trên Mây, con người có “cá tính sôi nổi” phải “trân mình đến không cử động nổi”, **nói gì là Nguyễn?!**

+ Nhưng bởi vì cốt chất “**uy vũ bất năng khuất**” của Nguyễn, và cũng vì hiểu rõ con mình, nên sự việc giữa hai cha con đã kết thúc rất nhẹ nhàng bằng câu nói: “*Ba về trước đi, một lát con về sau.*”

+ Cái “trần mình” của Mây cũng **chỉ đến từ bản chất** “*toàn thiện*” như Nguyễn ca tụng ở đoạn trước.

+ Đó là lỗi **hành cử rất người**, những con người BIẾT suy nghĩ, ĐƯỢC giáo dục tốt, chứ nào phải của “*những con thú nói tiếng người leo leo*” trong truyện cổ tích như đã BỊ Liên Hoa GÁN GHÉP oan uổng?

\*

\*\*

## 9.

### \*/ LIÊN HOA VIẾT:

Khi gia đình Nguyễn biết về mối tình của Mây và Nguyễn, Nguyễn đã hoảng kinh, khiếp sợ, rụng rời, sầu khổ, héo úa, bi quan, thảm thiết:

*-Có Trần Sa trong cái xã hội chật hẹp này thì chỉ có cách hoặc là Nguyễn chết, hoặc Trần Sa chết. Không thể có trường hợp thứ ba. Chỉ nên để Nguyễn chịu giùm Trần Sa những gánh nặng mà xã hội luôn có khuynh hướng bắt con người phải chịu.* (TS 118).

### \*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:

*“Măn ơi, cuộc đời Măn đã quá nhiều nước mắt! Nguyễn chẳng thể nào tưởng tượng ra được một Măn khổ đau hơn nữa. Nhất phiến tài tình thiên cổ lụy! Ngày đầu gặp và yêu Măn, Nguyễn nghĩ Nguyễn sẽ là người mang đến cho Măn nụ cười, ngút ngàn, bất tận. Nhưng sao giờ đây chỉ là nát tan chông chát? Càng ngày càng hiện rõ nét tuyệt vọng trên mặt hồ tình ái. Nhất là đêm nay, ở một góc tối cuối con đường, khuôn mặt Định Mệnh chính là khuôn mặt của Măn.*

*Trời ơi, Nguyễn hèn quá, nhưng vẫn phải cúi đầu trước Định Mệnh. (...) Thôi, Nguyễn hẹn Măn nơi một không gian khác không còn sự hiện diện của khổ đau, của hạnh phúc cắt xén, mà chỉ là tiếng cười dòn tan, hạnh phúc vàng vạc và con đường bằng phẳng mình đưa nhau đi cho tới điểm cuối.*

*Nơi ấy, chúng mình sẽ có nhau mãi mãi. Trần Sa là phải của ánh mặt trời chói lọi chứ không là của những con đường dơ bẩn đầy bóng tối. Có Trần Sa trong cái xã hội chật hẹp này thì chỉ có cách hoặc Nguyễn chết, hoặc Trần Sa chết, không thể có trường hợp thứ ba.*

*Nên để Nguyễn gánh giùm Trần Sa những gánh nặng mà xã hội luôn bắt con người phải chịu.*

*Trần Sa của Măn và Nguyễn chỉ biết đánh đàn và rong chơi ngày tháng, không thể là người có thói quen gồng gánh đau khổ nghe Măn!”* (TS 118-119)

### \*/ (TTBG phân tích):

Vũ Liên Hoa + **Cố tình** vẽ ra cho thấy sự “*hèn nhát, tâm thương*” của Nguyễn mà **không màng nhìn đến** “*nỗi tuyệt vọng*” trong trái tim Nguyễn; + **Chối đi** “*sự đau khổ cùng tột*” trong tâm hồn Nguyễn khi đứng ĐÚNG TRƯỚC sự đau khổ của Mây.

Chà đạp thêm vào những vỡ lẽ trái tim của người khác là một tội ác; và hễ đã gây ra tội ác thì sẽ không tránh được sự trừng phạt theo thuyết Luân Hồi của nhà Phật.

\*

\*\*

## 10.

### \*/ LIÊN HOA VIẾT:

Qua một đêm thao thức suy nghĩ, Nguyễn như một tên tù giam lỏng, da mặt tái, đôi mắt trũng sâu, nhưng có lẽ Nguyễn đã nhận ra rằng Nguyễn không thể chết, nên vội vã “*khai tử*” Trần Sa nơi quán Tao Đàn, như đã vội vã “*khai sanh*” Trần Sa nơi quán rượu ông già:

*-Măn ạ, Trần Sa đã chết! Chính tay Nguyễn đem chôn Trần Sa đêm trước. Trần Sa của Măn và Nguyễn không thể sống èo uột trong một hoàn cảnh như hiện tại. (TS 120).*

### \*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:

*Điều thần thờ, Nguyễn nói chậm từng chữ:*

*-Măn ạ, Trần Sa đã chết! Chính tay Nguyễn đem chôn Trần Sa đêm trước. Trần Sa của Măn và Nguyễn không thể sống èo uột trong một hoàn cảnh như hiện tại.*

*Rồi bỏ lửng câu trong một lúc. Sau, cúi đầu:*

*-Trước khi chết, Trần Sa bảo rằng ba đứa mình sẽ gặp lại nhau từ con số không... (ngừng thật lâu) nhưng ở một đầu mới khác với cuộc đời này. (TS 120)*

### \*/ (TTBG phân tích):

Trần Sa là biểu tượng cho tình yêu cao nhất của Mây và Nguyễn. Khi Nguyễn quyết định “*Trần Sa chết*” tức là Nguyễn đã **tự tay bóp nát trái tim mình**, chứ **không phải đùa cợt**, như cái ý mỉa mai của Vũ Liên Hoa trong chữ “*vội vã*” được dùng đến **HAI lần**.

\*

\*\*

## 11.

### \*/ LIÊN HOA VIẾT:

Vài tháng sau, Nguyễn lại muốn chôi bỏ Trần Sa:

*-Trần Sa ra đời, Nguyễn không chịu được khi nhìn Trần Sa khổ. (TS 329).*

### \*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:

*Tôi tiếp:*

-Mây biết, nếu có Trân Sa thật thì vương vào Mây, Nguyễn sẽ khổ, mà rũ bỏ Trân Sa là điều Nguyễn không bao giờ nỡ. Không phải chỉ vì ông bà nội ngăn cấm thôi, còn chính vì Mây thương Nguyễn, **không muốn dùng** Trân Sa làm cho đời Nguyễn khổ. Phải để Nguyễn đi lấy vợ nữa chứ? Với một người con gái bình thường nào khác, Nguyễn sẽ tìm ra hạnh phúc bình yên. (...)

Sau một lúc thật lâu, Nguyễn bày tỏ:

-Măn có tin rằng Nguyễn yêu Măn vô kể? Nguyễn biết Măn không tin đâu. Đó là quyền của Măn. Nhưng Nguyễn yêu Măn rất thật, từ ngày đầu cho đến bây giờ, Nguyễn vẫn còn yêu Măn chân thành lai láng. Nguyễn không muốn sự có mặt của Trân Sa sẽ làm Măn khổ. Cuộc đời Măn đã khổ quá nhiều rồi, Nguyễn không có quyền đem thêm cho Măn cái khổ. (...) Trân Sa ra đời, Nguyễn không chịu được khi nhìn Trân Sa khổ. Măn cứ khinh Nguyễn, xem Nguyễn như ông Sơn, ông Ngọc đi! Nhưng Nguyễn nói thật lòng mình, Nguyễn yêu Măn nhiều lắm. (TS 329-330)

**\*/ (TTBG phân tích):**

Chính vì muốn cho đời Nguyễn “bình yên” mà Mây tự mình “rũ bỏ” Trân Sa **chứ không phải** Nguyễn muốn làm hành động ấy. Chấp nhận để Mây “*cứ khinh Nguyễn, xem Nguyễn như ông Sơn, ông Ngọc!*” hơn là “*nhìn Trân Sa và Măn khổ*” thì có phải là điều chứng minh sự Nguyễn chối nhận Trân Sa?

(Khẳng định KHÔNG!)

Hay, phải chăng, khi chối nhận (bởi Trân Sa biểu tượng cho tình yêu của Nguyễn) tức là lúc trái tim Nguyễn **bị vấp kín** bởi những đau đớn?

\*

\*\*

**12.**

**\*/ LIÊN HOA VIẾT:**

Nếu Trân Sa là một gián lược sâu sắc giữa Mây và Nguyễn, nếu Nguyễn làm đúng những điều Nguyễn đã hứa: (“Trân Sa nói, nếu ra trường, Nguyễn sẽ đưa Măn và Trân Sa về Dalat, lo cho Măn đến cùng đời sống.” -TS 61), và: (“Làm sao Nguyễn có thể bỏ Măn và Trân Sa? Thà Nguyễn chết còn hơn! Trân Sa hiểu Nguyễn chưa bao giờ biết sợ một trở ngại nào.” -TS 61) thì làm sao Trân Sa có thể khổ cho được?

**\*/ GHI NHẬN CỦA TTBG:**

Tất cả các đoạn văn dẫn chứng về nhân vật Trân Sa đều BỊ Vũ Liên Hoa đưa ra bằng **những thời gian rất cách biệt**. Trong khoảng cách biệt đó, đã có **biết bao biến cố dồn dập** xảy đến cho Mây và Nguyễn, làm ảnh hưởng không nhỏ đến hoàn cảnh, sự suy nghĩ và cả tình yêu của họ.

Vũ Liên Hoa **tròng tréo sự kiện**, cho nhảy vọt thời gian để phơi bày tâm thức nhân vật **mà quên rằng Nguyễn vẫn là một con người**, nghĩa là vẫn bị định luật thời gian làm cho cuốn hút: **“Thời gian xói mòn tất cả.”** Liên Hoa **đòi hỏi quá nhiều** ở nhân vật Nguyễn. **“Đoạn trường ai có qua cầu mới hay”** là vậy.

\*

\* \*

### 13.

#### \*/ LIÊN HOA VIẾT:

Mây là một cô gái với quàng mắt đậm, sánh, vành môi phai lạt ôm ấp nhiều mâu thuẫn.

Mây cố gắng trấn an mình:

*-Mây là Thượng Đế của chính mình! Chỉ Thượng Đế mới đủ sức bẻ xoay định mệnh. (TS 26)*

Và thái độ đó là để che giấu một nỗi ám ảnh không nguôi về một Định Mệnh khắc nghiệt, vô hình mà đầy uy lực: *-Mây không buồn Nguyễn, mà chỉ buồn vì dấu ấn định mệnh đã khắc ghi trên trán Mây từ trước. (TS 26).*

#### \*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:

*Tôi xiết bàn tay Nguyễn:*

*-Mây không buồn Nguyễn, chỉ buồn vì dấu ấn định mệnh đã khắc ghi trên trán Mây từ trước. Mây cũng từng nhận biết ra điều ấy. Riêng với Nguyễn, Mây muốn bẻ xoay định mệnh, không để định mệnh làm khốn đốn cho cuộc đời Nguyễn đâu.*

*-Cách nào Mãn làm được?, khuôn mặt Nguyễn chột tái.*

*Tôi cười, điệu bí mật:*

*-Mây là Thượng Đế của chính mình! Chỉ Thượng Đế mới đủ sức bẻ xoay định mệnh.*

*Giọng nói Nguyễn trở nên khẩn thiết:*

*-Có phải Mãn sẽ không yêu Nguyễn?*

*Tiếng cười tôi thật sự vang cao:*

*-Đúng! Chỉ mỗi cách không yêu Nguyễn mới GỖ GIÙM cho Nguyễn những nỗi đắng cay. (TS 26).*

#### \*/ (TTBG phân tích):

Lại một cách tròng tréo thời gian qua cái tâm đầy ác ý! Vẽ hình Mây như một con người thiếu tự tin, **“cố gắng trấn an mình”** và **“che giấu một nỗi ám ảnh không nguôi”**, tức là Vũ Liên Hoa đã **không nhìn ra** tình yêu chân thật Mây dành cho Nguyễn, biểu tượng qua lòng hy sinh cao nhất **“mới gỡ giùm cho Nguyễn những nỗi đắng cay.”**

\*

\* \*

### 14.

#### \*/ LIÊN HOA VIẾT:

Mây sống rất thật với người, nhưng lại “HAY DỐI” mình. Mây thường lập lại nhiều lần, và “CŨNG MUỐN TIN” rằng những người yêu Mây và được Mây yêu, cuối cùng rồi cũng không giữ nổi Mây:

*“Tuổi này chưa giữ được cô!” (TS 235).*

**\*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:**

*Ban sáng theo mẹ tôi đi bói quẻ Dịch, so hai tuổi tôi và tuổi Nguyễn, ông thầy mù bảo:*

*-Cô và người này rất tâm đắc nhưng không ở đời với nhau được. Tuổi này chưa giữ được cô. Dù có con với nhau cũng vẫn phải bỏ.*

*Tôi không muốn tin mà mãi cứ thấy buồn trong bụng. Dẫu biết mình không mong được làm vợ Nguyễn, nhưng cũng không muốn mất chàng, như đã từng nhiều lần tan vỡ trước kia.” (TS 235-236)*

**\*/ (TTBG phân tích):**

Đây không phải là Mây tự “dối mình”, mà chính là **phô bày cái Biết** của một người CHẤP NHẬN Định Mệnh qua kinh nghiệm “*nhiều lần tan vỡ trước kia*”.

\*

\* \*

**15.**

**\*/ LIÊN HOA VIẾT:**

Thái độ trốn tránh đó là để che giấu nỗi đau đớn hiu hắt: “*Tất cả mọi người đều sẽ bỏ Mây. Luôn cả Nguyễn.*” (TS 190).

**\*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:**

*Trên Sa của bố,*

*Một buổi chiều thứ bảy đẹp trời, ngồi uống rượu và nói cuồng đăm chiêu bên nhau, bố được Mãn kể cho nghe Mãn có cục hạch đau đớn ở giữa ngực. Một nỗi bất thường thật đe dọa. Bố cảm thấy chính mình như cũng đang có cục hạch nhưc buốt, lòng bỗng dưng tím bầm buồn bã. Ông bác sĩ bảo, một là ung thư xương, hai là phong thấp xương, ba là lao xương. Mãn còn nói, sau khi nghe lời chẩn đoán của bác sĩ, Mãn ngưng không chữa trị, từ Sài Gòn bỏ đi giang hồ ra Nha Trang để khỏi phiền bà ngoại.*

*Mãn cười:*

*-Chữa làm gì? Tất cả mọi người đều sẽ bỏ Mây, luôn cả Nguyễn. Nhưng với cục hạch thì không như thế. Mây sống, nó kề cận. Mây chết, nó cũng sẽ theo Mây xuống đáy mộ.*

*Bố nhớ mãi cái cười Mãn, vô cùng khinh mạn. Cũng nhớ cả ly rượu đắng chát chiều hôm ấy bố cầm trên tay. (TS 190)*

**\*/ (TTBG phân tích):**

Không phải Mây “trốn tránh để che giấu nỗi đau đớn hiu hắt” như Vũ Liên Hoa gán ghép, mà chính là Mây **ngạo nghệ đối diện** với sự thật bệnh trạng và nỗi cô đơn của cuộc đời mình.

\*

\*\*

**16.**

**\*/ LIÊN HOA VIẾT:**

Mây vẫn hoài vương vấn với ý tưởng tự hủy mình, nhưng thật ra Mây chứa chan sức sống mãnh liệt. Mây mang dáng dấp chán chường mệt mỏi, nhưng Mây luôn chờ đợi, ao ước một tình yêu chân thật. Mây rất tinh táo, phân tích rạch ròi, nhưng lại cũng dễ dàng tin tưởng vào những lời nói ngọt ngào, đường mật.

Khi Nguyễn bảo rằng: “*Bây giờ biết Nguyễn yêu Mẫn và có Trân Sa, chắc ông nội rất ngạc nhiên.*”

Mây đã tiếp lời, kéo Nguyễn đối diện với thực tế: “*Chẳng những ngạc nhiên mà còn thất vọng!*”

**\*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:**

Nguyễn nói:

*-Ông nội vẫn muốn Nguyễn học hành đến nơi đến chốn rồi mới tính đến chuyện cưới vợ. Bây giờ biết Nguyễn yêu Mẫn và có Trân Sa, chắc ông nội rất ngạc nhiên.*

*Tôi tiếp câu nói, vương vất trong lòng một niềm u uẩn: -Chẳng những ngạc nhiên mà còn thất vọng! Tốt hơn hết, Nguyễn đừng nên cho gia đình biết sự hiện hữu của Mây trong đời Nguyễn. (TS 81)*

**\*/ (TTBG phân tích):**

Lại một trùng tréo độc ác của cái lưới không xương! Với đoạn trên, Vũ Liên Hoa có thể gây hiểu lầm rằng “Mây là con người rất khờ khạo” thường hay bị Nguyễn đem “những lời nói ngọt ngào đường mật” ra mà dụ dỗ.

Liên Hoa cố tình bỏ lơ sự hân hoan của Nguyễn trong mối tình đầu (“ông nội rất ngạc nhiên”), (là) **điều đối nghịch sâu sắc** với “sự xót xa của chính Mây” (“mà còn thất vọng”) trong thời điểm **cả hai vừa mới đi vào đời nhau** ấy.

Cũng đoạn dẫn trên, qua chữ “**thật ra**” ở vế I và trọn ví dụ vế II, Vũ Liên Hoa như ngầm có ý mỉa mai rằng Mây là “người mâu thuẫn một cách giả tạo”.

Sự thật, Mây đã biểu tỏ và sống rất trung thực từng trạng thái tâm hồn **thay đổi khác nhau** trong các sự việc:

**\*/ “hoài vương vấn với ý tưởng tự hủy mình” đối nghịch với “chứa chan sức sống mãnh liệt”;**

**\*/ “mang dáng dấp chán chường mệt mỏi” đối nghịch với “luôn chờ đợi ao ước một tình yêu chân thật”;**

**\*/ “rất tinh táo, phân tích rạch ròi” đối nghịch với “dễ dàng tin tưởng vào những lời nói ngọt ngào, đường mật.”**

\*

\*\*



**17.****\*/ LIÊN HOA VIỆT:**

Nguyễn lại tự dối lòng và dối cả Mây:

*-Sao Mẫn nói vậy? Nguyễn có thể được Mẫn mà vẫn không mất gia đình ông nội.*

Mây đã tránh nhìn Nguyễn, **có lẽ để tránh cho Nguyễn khỏi sượng sùng:**

*-Điều này, Nguyễn biết không thật. Hơn ai hết, Nguyễn hiểu, một người xuất thân Nho học như ông nội thì sẽ chẳng bao giờ có thiện cảm được với một đứa nghệ sĩ như Mây. Nguyễn lại rất thương và kính trọng ông nội ...*

(TS 81- 82).

**[TTBG ghi chú:**

15 năm sau (Oct. 2019), đọc lại bài viết của Vũ Liên Hoa, đến câu “**có lẽ để tránh cho Nguyễn khỏi sượng sùng**”, TTBG bỗng thấy rùng mình ghê tởm (thêm nữa, sượng sùng làm sao!) cho đầu óc và chữ nghĩa Vũ Liên Hoa!]

**\*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:**

*Cười vui vẻ, Nguyễn tiếp:*

*-Nguyễn không nghĩ được điều Trân Sa bị ai ghét bỏ. Nếu vì lẽ gì ông bà nội không thương được Trân Sa, chắc Nguyễn khổ lắm.*

*Tự dung cảm nghe chơi vơi, tôi ngồi im lúc lâu. Trợn khối tâm hồn như bị bao vây bởi một niềm tan vỡ. Tôi nhận rằng Nguyễn đã đúng khi nói lên cái thực tế ấy. Duy mỗi điều, tâm hồn chàng còn thanh khiết quá nên không đo lường được sự suy nghĩ của gia đình ra sao theo hình ảnh Trân Sa mà chàng rất quý yêu.*

*Giọng Nguyễn chùng hẳn:*

*-Sao Mẫn buồn vậy?*

*Tôi lắc đầu:*

*-Không, không phải buồn, chỉ là chao đảo chút ít trước một thực tế.*

*-Sao vậy? Nguyễn hỏi.*

*Tôi im lặng. Nguyễn e dè:*

*-Một mai gặp Mẫn, họ sẽ hiểu và thương Mẫn nhiều.*

*Tôi kêu lên:*

*-Làm sao Mây dám tin tưởng cha mẹ Nguyễn chấp nhận được sự hiện diện của một người như Mây trong đời Nguyễn?*

*Nguyễn lắc đầu:*

*-Đời Nguyễn là của riêng Nguyễn, đâu ai có thể cru mang giùm, ngay đó là cha mẹ Nguyễn?*

*Tôi gật:*

*-Đúng! Nhưng Nguyễn quên rằng Mây yêu Nguyễn. Chính vì thế mà Mây sẽ **không bao giờ để cho Nguyễn khổ tâm**, hoặc chọn gia đình, hoặc chọn Mây!*

*Giọng Nguyễn dồn dập:*

*-Sao Mẫn nói vậy? Nguyễn có thể được Mẫn mà vẫn không mất gia đình ông bà nội.*

*Tôi tránh cái nhìn Nguyễn:*

*-Điều này Nguyễn biết là không thật. Hơn ai hết, Nguyễn hiểu, một người xuất thân Nho học như ông nội thì sẽ chẳng bao giờ có thiện cảm được với một đứa nghệ sĩ như Mây. Nguyễn lại rất thương và kính trọng ông nội.*

*Tôi bỏ lửng câu, cầm cốc rượu đưa lên môi uống.*

*Nguyễn ngân ngai:*

*-Nguyễn yêu Mẫn...*

*Tôi ngắt ngang:*

*-Mây tự biết mình đã bị đẩy ra ngoài cái vòng trật tự của một thứ bình thường luân lý. Chỉ riêng Nguyễn là không nghĩ về Mây lệch lạc. Chỉ mỗi Nguyễn mới chịu khó nhìn mọi thứ từ sâu thẳm nội tâm Mây. Nhưng một mình Nguyễn thì làm sao đủ sức biện hộ cho Mây, làm sao có thể chống đỡ cả một nề nếp gia đình lớn” (...)*

#### **\*/ (TTBG phân tích)**

Ý nghĩa chính của câu chuyện Mây-Nguyễn ở đoạn này **không hề có** một chút “dối lòng” nào về phía Nguyễn, hay chút “tránh giùm cho nhau nổi sượng sùng” nào trong Mây; mà **chỉ thấy nổi bật** là tình cảm trong sáng của Nguyễn và tính hy sinh, sự thông minh cùng với nỗi buồn của Mây trên những nhận định về Định Mệnh và Tình Yêu.

(Chữ Nghĩa có linh hồn. Đã gọi là đọc Văn Chương thì nên đọc ở cái chiều sâu linh hồn của từng Con Chữ thì hơn!)

\*

\*\*

## **18.**

### **\*/ LIÊN HOA VIẾT:**

Hành động Mây đến nhà chị của Nguyễn để tìm Nguyễn, phải chăng là từ vô thức, Mây muốn thừa thật với gia đình Nguyễn để “MONG BIẾT ĐƯỢC” lòng của gia đình Nguyễn có bao dung, chấp nhận Mây được chia sẻ tương lai với Nguyễn?

[**TTBG ghi chú:** 15 năm sau (Oct. 2019) đọc lại ba chữ “mong biết được” ở câu này, lại thấy cuộn cuộn ghé tởm dâng trào tâm hồn.]

**\*/ NHẬN ĐỊNH CỦA TTBG:**

Ở đây, Vũ Liên Hoa lại phạm vào cái **sai lầm ghê gớm** là “*đã SUY NGHĨ GIÙM người khác*”.

-Mở đầu bài viết, Liên Hoa khẳng định: “*Nếu không thể có hai giọt nước nào giống hệt nhau thì cũng không thể có hai chuyện tình nào giống hệt nhau.*”

-Vậy, ngay cả hai giọt nước nhỏ bé còn không giống nhau, **cớ sao lại có thể tự cho mình cái quyền nghĩ giùm Mây** trong khi Vũ Liên Hoa và Mây là **hai thân xác, hai đầu óc cạn – sâu hoàn toàn khác biệt?**

Nếu đọc kỹ tác phẩm, Vũ Liên Hoa **không thể bỏ qua** sự kiện “**Mây là người rất kiêu hãnh**”:

+ -Còn với những người trẻ tuổi độc thân như Nguyễn, Mây lại quá kiêu hãnh để chọn sự hủy diệt mình, hơn là hủy diệt tương lai người mình yêu. (TS 45)

+ -Nhưng tin Mây đi, Mây sẽ không bao giờ hành xử như người đàn bà đi trước một khi Nguyễn đã yêu người khác. (TS 45)

+ -Làm sao Mây nỡ bóp nát tương lai Nguyễn theo những gì gọi là Định Mệnh? (TS 46)

+ **Không thể chối** “Mây là người KHÔNG MUỐN BỊ RÀNG BUỘC”:

+ -Mây chưa từng thắc mắc xem Nguyễn là ai, cha mẹ thế nào, quá khứ và hiện tại ra sao? Mây sợ biết, như luôn luôn vẫn sợ. Vì thế, đằng sau những niềm vui mong manh theo từng ngày với Nguyễn, Mây thường trù bị cho mình một sự rũ thoát. (TS. 42).

+ Tôi thì thâm:

-Có một vì sao đang cúi nhìn Nguyễn hôn Mây. Vì sao mỉm cười bảo rằng Mây cứ yêu Nguyễn đi, đừng nên thắc mắc gì về tương lai hay quá khứ! (TS 47)

+ **Cũng không thể phủ nhận** “Mây là người RẤT TỰ TRỌNG”:

+ Có những người đàn bà luôn mang số phận “biến mất” sau khi đã xuất hiện và đem vào đời người đàn ông một tình yêu tuyệt mỹ. Những người đàn bà chỉ đóng vai trò “đi qua” mà không là “dừng lại hẳn” trong đời người đàn ông. Mây là một trong những kẻ ấy. (TS 76)

+ Chính vì thế mà Mây sẽ không bao giờ để cho Nguyễn phải rơi vào sự khổ tâm, hoặc chọn gia đình, hoặc chọn Mây. (TS 82);

+ Mây tự biết mình đã bị đẩy ra ngoài cái vòng trật tự của một thứ bình thường luân lý.. . (TS 83)

Vậy làm sao có được điều :

“*từ vô thức, Mây muốn thừa thật với gia đình Nguyễn để mong biết được lòng của gia đình Nguyễn có bao dung, chấp nhận Mây được chia xẻ tương lai với Nguyễn?*”

như VŨ Liên Hoa **cố tình gán ghép** trên Mây (đúng hơn là TTBG) một cách thật ấu trĩ?

\*  
\* \*

## 19.

### \* / LIÊN HOA VIẾT:

Nhuộc bằng gia đình Nguyễn chỉ xem Mây như một Marguerite Gautier thì chẳng thà Mây:

*“Hoặc cũng bởi Mây muốn tránh trước cho cả Mây lẫn Nguyễn nổi nát tan trong một lần chia tay thật sự”* (TS 219) còn hơn là sống chấp chờn như một người tù khổ sai đang chờ tòa tuyên án: *“Chưa có nhau trong đời mà đã nghĩ đến chuyện mất nhau.”* (TS 32), chẳng thà *“ta phụ người còn hơn người phụ ta”* (TS 219).

[**TTBG chú thích:** Marguerite Gautier, một gái điếm hạng sang ở Paris thế kỷ 19, nhân vật chính trong tác phẩm rất nổi tiếng La Dame aux Camélias của tác giả Alexandre Dumas fils.]

### \* / NHẬN ĐỊNH CỦA TTBG:

Lại thêm một “sai lầm đáng chán” trong việc **“nghĩ giùm người khác”** trên sự “trông tréo thời gian”.

-Xin hãy đọc đoạn sau:

*-Đã 10 ngày xa cách. Có nhiều lúc buồn bã quá mà chẳng thể tìm ra nguyên nhân đích đáng. Một lần nói cùng Nguyễn, ngày nào gom góp xong tất cả các tập nhật ký viết ra trong 10 năm cũ, tôi sẽ tự tử. Hôm nay điều ấy đã hoàn tất. Và thật, dẫu chưa tự tử, tôi vẫn nghe như có một mối buồn chán vô cùng len lỏi vào tim.*

*Nguyễn ạ, sao Nguyễn lâu về cùng Mây? Nguyễn có nghĩ rằng Mây bỏ đi rất dễ dàng, chẳng với lý do nào, mà chỉ vì đã quen võ về ý nghĩ mình như vậy? Hoặc cũng bởi Mây muốn tránh trước cho cả Mây lẫn Nguyễn nổi nát tan trong một lần cách chia thật sự? “Thà ta phụ người hơn để người phụ ta”. Mây là như thế Nguyễn ạ.*

+ Đọc đoạn trên (mà chưa cần đọc những đoạn khác tương tự trong tác phẩm), chẳng một độc giả nào lại không hình dung ra được con người và bản chất nghệ sĩ hững hờ của Mây, mà, **cho dù** với tình yêu lớn lao của Nguyễn, vẫn không giữ Mây nổi.

+ Sự quyết liệt trong Mây được phơi bày rõ *“thà ta phụ người hơn để người phụ ta”* thì với Mây (TTBG), **làm sao có thể** xảy ra cảnh *“sống chấp chờn như một người tù khổ sai đang CHỜ tòa tuyên án”* như Vũ Liên Hoa đã **khờ khạo và hồ đồ** “nghĩ giùm Mây” cho được?

\* / Cũng dựa theo đoạn dẫn trên, xin trình bày thêm đoạn chính trong tác phẩm:

*Tại quán Thanh Bạch.*

Ngồi trước hai ly bière, tôi nghe Nguyễn nói về nhạc cổ điển Tây Phương, về văn chương, những quyển sách đã đọc, và nhiều thứ trong đời sống. Nói về một cuộc đời làm chuyển thay tất cả, từ gia đình cho đến cá nhân Nguyễn. Chàng như thể đang phô bày cho tôi thấy mọi thứ của chàng, giống y như một đứa trẻ đang khoe ra tất cả mọi món đồ chơi nào mà nó có.

Thật vậy, trước mặt tôi, Nguyễn hiện hình dễ thương như một cậu bé, (chàng mới 23, còn tôi 26). Cậu bé thông minh, bướng bỉnh, chỉ muốn bước chân vào căn nhà cổ để khám phá xem đằng sau hai cánh cửa lớn, có chất chứa những gì đáng làm cho cậu hoảng kinh!

Trên mọi câu chuyện của Nguyễn, tôi đều tỏ nét vui, nhưng trong sâu thẳm trái tim, tự biết rằng chỉ là gương ép. Có một lúc tôi im lặng. Bên cạnh tôi, giọng Nguyễn áy náy:

-Mây đang bận tâm điều gì đó?

Tôi không đáp.

Nguyễn gặng:

-Hay Nguyễn không đáng được Mây chia sẻ?

Tôi quay nhìn Nguyễn, dò xét.

Nguyễn cúi đầu:

-Nguyễn chưa hề có tánh tò mò, vậy mà lạ, mọi nỗi từ Mây, Nguyễn đều mong tìm hiểu.

Tôi cười dịu dàng:

-Sao vậy?

Nguyễn thành thật:

-Không biết nữa!

Tôi bật cười thành tiếng:

-Vậy thì Mây cho Nguyễn biết: “Mây đang nghĩ đến một ngày mất Nguyễn, kỷ niệm của những chiều Sài Gòn mùa đông hôm nay sẽ biến thành nỗi ám ảnh không nhỏ trong tâm hồn Mây.”

Nguyễn kêu lên:

-Thật sao?

-Thật. Luôn luôn Mây vẫn không tin tưởng được điều gì. Chưa bước chân vào tình yêu là đã nghĩ đến ngày ly biệt. Chưa có nhau trong đời đã nghĩ đến chuyện mất nhau.

**\*/ (Lời TTBG):**

+ Ở đây cần nhấn mạnh:

Câu chuyện trên xảy ra vào thời điểm **cả hai vừa mới đi vào đời nhau**, cuối tháng 11/1975, tình yêu đang cao vọt theo những niềm tin và hy vọng (ít ra là **từ phía Nguyễn**).

Nếu có sự “*chưa có nhau trong đời đã nghĩ đến chuyện mất nhau*” thì **nào đâu phải** vì Mây sợ hãi cảnh sống “*chập chờn như một người tù khổ sai đang chờ tòa tuyên án*”? (Tur tưởng sao mà tầm thường về một nhân vật chẳng tầm thường chút nào!)

Trái lại, phải nói, sự Mây “luôn luôn không tin tưởng được điều gì” **không có nghĩa** rằng Mây yếm thế, mà với cá chất nghệ sĩ, **dưới mắt Mây**, tất cả mọi sự trên đời chỉ đều nằm trong cái vòng Vô Thường vĩ đại; **ngay cả Tình Yêu!**

\*

\*\*

## 20.

### \*/ LIÊN HOA VIẾT:

Thúy Kiều và Mây luôn bị ám ảnh bởi “*chữ Tài chữ Mệnh khéo là ghét nhau*”.

Ngay từ buổi ban đầu gặp gỡ người trong mộng, Kiều đã lo sợ “*Trăm năm biết có duyên gì hay không?*”

Khi mối tình đang nồng thắm, Kiều vẫn tự mình ràng buộc lấy mình: “*Một dầy một mỏng biết là có nên?*”

+ Mây cũng luôn luôn tự kỷ ám thị:

“*Trọn một tương lai đang chờ Nguyễn. Còn tương lai Mây thì đã chìm mất tự lâu rồi.*”

### \*/ Ý NGHĨA CHÍNH XÁC ĐOẠN VĂN TRONG TÁC PHẨM TTBG:

*Tôi nhìn thẳng Nguyễn:*

*-Nguyễn có biết sự tinh tế của Nguyễn khiến Mây vô cùng xúc cảm? Nhưng, Mây thú nhận, Mây mang ý nghĩ mình già dặn quá so với tâm tình trong sáng của Nguyễn. Bên Nguyễn, Mây chỉ thích lặng yên nghe Nguyễn nói, yêu những câu chuyện nhẹ nhàng và cái nhìn đăm đăm phủ ngập, yêu bàn tay Nguyễn có những ngón dài cô độc như yêu chính giấc ngủ cô đơn của mình.*

*Tức thì chàng đáp:*

*-Nguyễn xin tình nguyện hiến dâng đôi tay cho Mây gói đầu mãi mãi.*

*Tôi thốt rung động mãnh liệt.*

*Xòe từng ngón của Nguyễn ra, tôi nói:*

*-Mây yêu bàn tay Nguyễn. Yêu nhất ngón út có cái vẻ gì thật là tội nghiệp! Ngón cái cho cha, ngón trỏ cho mẹ, ngón giữa cho bè bạn, ngón đeo nhẫn cho vợ. Còn ngón út, xin luôn luôn nghĩ rằng để dành cho Mây.*

*Nguyễn cong ba ngón kia lại, chừa ngón út và ngón đeo nhẫn:*

*-Nguyễn cho Mây hai ngón này. Chỉ cho Mây duy nhất. Đôi bàn tay này sẽ là của Mây vĩnh viễn. Mười ngón gầy chỉ muốn đan trọn cuộc đời Mây.*

*Tôi chột bàng hoàng. Khối tâm hồn như đông cứng. Thật lâu, tôi bày tỏ, điệu bồi hồi u uất:*

-Nguyễn đừng nói vậy. Trọn một tương lai đang chờ Nguyễn. Còn tương lai Mây thì đã chìm khuất tự lâu rồi. (TS 33-34).

**\*/ (Lời TTBG):**

“Trong tình yêu chân thật, **không có** sự tự kỷ ám thị mà **chỉ có lòng hy sinh cao nhất** dành cho nhau.”

\*

\*\*

**21.**

**\*/ LIÊN HOA VIẾT:**

+ Hơn ba mươi năm trước, TTKh là một cô gái khuê các, yêu thương một chàng nghệ sĩ phiêu bồng.

+ Chàng nghệ sĩ, cũng như Mây, chưa có nhau trong đời đã nghĩ đến chuyện mất nhau:

*“Bảo rằng hoa giống như tim vỡ.*

*Anh sợ tình ta cũng vỡ thôi.”*

(Hai Sắc Hoa Ti-Gôn).

+ Một câu chuyện tình không có đoạn kết hạnh phúc. + TTKh đã vâng lệnh gia đình, tuân theo những định kiến về một thứ tự giai cấp trong xã hội để lên xe hoa với một người chồng môn đăng hộ đối, chắc chắn công danh và tiền bạc phải vượt xa người tình nghệ sĩ trắng tay. + Nàng giữ trọn vai trò một mệnh phụ nghiêm trang và âu sầu. + Nàng sống cuộc đời êm ấm trong gia đình với một trái tim u uẩn. + Nàng vẫn giấu trong tim một hình bóng, nàng ngoại tình tu tưởng, nàng âu yếm, nâng niu và ve vuốt những kỷ niệm nên thơ. + Nàng có được một mối tình diễm lệ như những trang tiểu thuyết theo hoa dật gấm.

-Nhưng nàng cũng không phải hy sinh cuộc sống để đưa đến một kết cuộc thảm khốc, nàng không sống thác với tình như Juliette của Shakespeare, như Trương Quỳnh Như của Phạm Thái, hay như Tố Tâm của Hoàng Ngọc Phách. + Nàng đau khổ vừa đủ để tan nát, nàng khóc thương vừa đủ để người nghệ sĩ đừng oán trách tạo một nét buồn man mác làm tăng thêm vẻ huyền bí cho nhan sắc của nàng, nàng nhớ nhưng người yêu cũ vừa đủ để khỏi chọc giận ông chồng, tạo ra cảnh gia đình nàng bạc bẽo. + Nói tóm lại, nàng thật là một người toàn vẹn, hiếu thảo với gia đình, không quá bạc bẽo với người yêu cũ, và vẫn đủ chung thủy với người chồng danh vọng.

+ Ba mươi năm sau, Nguyễn cũng là một người toàn vẹn. + Chàng giữ tròn bổn phận một người con hiếu, và với Mây, + Mây cũng không bao giờ oán trách Nguyễn, + Nguyễn vẫn là một người tình dịu dàng, khò đại, đam mê, nồng thắm.

**\*/ NHẬN ĐỊNH CỦA TTBG:**

+ Sự **“tính toán quá kỹ”** (đau khổ vừa đủ, nhớ nhung vừa đủ, khóc thương vừa đủ. Tóm lại, nàng thật là một người toàn vẹn, hiếu thảo với gia đình, không quá bạc bẽo với người yêu cũ, và vẫn đủ chung thủy với người chồng

*đanh vọng*) **có thể nào xảy ra** trong một **tình yêu chân thật** mà hai người yêu nhau **đều biết và rất muốn hy sinh cho nhau?** + Tự hỏi, sự tính toán này là CỦA Vũ Liên Hoa hay CỦA TTKh?

Hai chữ “toàn vẹn” Vũ Liên Hoa dùng trong câu “*Ba mươi năm sau, Nguyễn cũng là một người toàn vẹn*” đối chiếu với đoạn nói về TTKh, như cố ý bày tỏ cho thấy Nguyễn là con người rất tính toán.

Cái nhìn của Liên Hoa rõ ràng RẤT SAI.

\*/ (Trong khi) *Nguyễn là kẻ “không tính toán” và “có lòng hy sinh rất cao” cho người mình yêu.*

Diễn hình: **(qua tác phẩm):**

*Đưa trả tôi quyển nhật ký viết về quãng thời gian đầu 75 ở Dalat, Nguyễn nói nhỏ:*

*-Không phải là muốn nâng Mẫn, mà rất thành thật, Nguyễn nghĩ, nếu đem đánh đổi tình yêu và những tháng ngày hiện tại Nguyễn có Mẫn thế này để Mẫn được làm vợ anh Ngọc trở lại như cũ, Nguyễn cũng thỏa ý. Đọc tập nhật ký Dalat, Nguyễn thấy thời gian bên anh ấy, Mẫn thật đã có hạnh phúc.” (TS 236)*

\*

\* \*

## 22.

\*/ **LIÊN HOA VIẾT:**

Tuy nhiên, TTKh và Nguyễn ở trong hai hoàn cảnh khác nhau. TTKh là một thiếu nữ hoàn toàn lệ thuộc kinh tế vào gia đình đúng mẫu mực “*tại gia tòng phụ, xuất giá tòng phu, phu tử tòng tử*” trong xã hội hầy còn nặng nề phong kiến của thập niên ba mươi. Tuy vậy, chỉ sau khi mỗi tình tan vỡ, người yêu đã bỏ đi phiêu bạt, nàng mới vâng lời gia đình lên xe hoa với tấm lòng ray rứt:

*“Nếu biết rằng tôi đã có chồng.*

*Trời ơi người ấy có buồn không?” (Hai Sắc Hoa Ty Gôn).*

Nguyễn là một sinh viên sắp ra trường, nghĩa là một người có đời sống kinh tế ổn định và độc lập trong xã hội. Nguyễn lại sống trong buổi giao thời, sau 1975, vào thời điểm mà mọi trật tự xã hội đều đảo lộn, tiêu chuẩn danh giá gia đình bị lung lay, mọi người hồi hải thích ứng với cuộc sống mới, mọi dòm ngó, phê phán đời sống riêng của kẻ khác không còn mảnh đất màu mỡ để sinh sôi. Ấy thế mà gia đình Nguyễn mới chỉ đe dọa từ bỏ:

*“Dẫu yêu thương thì ba má cháu cũng cấm cản, cấm không được thì đăng báo từ chứ không bao giờ để Nguyễn lầy Mây làm vợ.” (TS 333).*

\*/ **NHẬN ĐỊNH CỦA TTBG:**

Ngay đầu bài viết, Vũ Liên Hoa đã xác định: “*Không có sự giống nhau giữa hai giọt nước*” vậy tại sao lại so sánh Nguyễn với TTKh ở hai mối tình, hai hoàn cảnh, hai thời điểm xã hội cách biệt nhau?



+ Thập niên 1930, ở Việt Nam, những trường hợp như TTKh không phải là hiếm.

+ Thập niên 1970, cũng chẳng phải hiếm những trường hợp như TTKh; chứ không như Liên Hoa mô tả:

*“...thời điểm mà mọi trật tự xã hội đều đảo lộn, tiêu chuẩn danh giá gia đình bị lung lay, mọi người hối hả thích ứng với cuộc sống mới, mọi dòm ngó, phê phán đời sống riêng của kẻ khác không còn mảnh đất màu mỡ để sinh sôi.”*

Ở đây, điểm sai lầm lớn nhất là Vũ Liên Hoa đã **muốn bắt** Nguyễn phải “hành xử một vấn đề thuộc trái tim **bằng** “đầu óc của một kẻ đang sống trong năm 2004 trên nước Mỹ”, nơi mà đa số con người chỉ coi trọng vật chất và thường chà đạp mọi đạo lý gia đình.

[**Note:** 15 năm sau đọc lại bài phê bình Trân Sa của Vũ Liên Hoa, TTBG nghĩ, với cái nhìn quá hằn học cay độc, **tốt hơn hết** là Vũ Liên Hoa **nên ngưng** tất cả mọi bài phê bình văn chương, có lẽ **đỡ khổ** ngàn nào cho kẻ dọn dẹp rác rưởi trong khu vườn Chử Nghĩa (Văn Uyển), thì hơn! (Sept. 27/2019, San Jose, Cali.)

\*

\* \*

## 23.

### \*/ **LIÊN HOA VIẾT:**

Nguyễn đã từng quả quyết: *-Làm sao Nguyễn có thể bỏ mẫn và Trân Sa? Thà Nguyễn chết còn hơn!* (TS 61).

Thế mà chỉ vì sợ gia đình đăng báo từ, Nguyễn đã vội vàng: *-Cái điều mình xa nhau tất nhiên là phải xảy đến Mẫn ạ. Mẫn quên Nguyễn đi! Đừng nhìn ra cửa sổ ngóng chờ Nguyễn mỗi buổi chiều nữa. Mai sớm Nguyễn đi Dalat rồi!* (TS 336).

### \*/ **ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:**

*Đưa tôi về, Nguyễn ghì sát tôi vào người, nhỏ giọng: -Cái điều mình xa nhau tất nhiên là phải xảy đến Mẫn ạ. Mẫn quên Nguyễn đi! Đừng nhìn ra cửa sổ ngóng chờ Nguyễn mỗi buổi chiều nữa. Mai sớm Nguyễn đi Dalat rồi.”* (TS 336)

### \*/ **(TTBG phân tích):**

Từ trang 61 trở đi của tác phẩm, biết bao đòn dập đầu đón đã xảy ra cho ba nhân vật, vậy mà Vũ Liên Hoa **cố tình bỏ lơ** điểm ấy, nhẩy vọt cái vèo để kết tội Nguyễn ở trang 336.

Ở đoạn vừa dẫn, thực sự, không phải vì “sợ gia đình đăng báo từ” để phải “vội vàng” lên tiếng từ biệt Mây như Vũ Liên Hoa mai mỉa, mà chính là Nguyễn đã **tự bóp chết trái tim mình** khi nói ra với Mây những lời đứt ruột như trên.

\*

\* \*

## 24.

\*/ **LIÊN HOA VIẾT:**

Nguyễn đã từng hứa hẹn: “Nguyễn cho Mây hai ngón này. Chỉ cho Mây duy nhất. Đôi bàn tay này sẽ là của Mây vĩnh viễn.” (TS 34).

Và khi Mây lo ngại Nguyễn sẽ không lấy được Mây, Nguyễn xác nhận: “Thì Nguyễn sẽ không lấy ai nữa.” (TS 62).

Quyển sách Trần Sa chưa ráo mực, chiếc áo ân tình còn vương vấn hương yêu, Nguyễn đã vội vàng phụ lời giao ước: “Nguyễn có lấy vợ, xin mãi cũng đừng trách Nguyễn.” (TS 337).

Xem như vậy, tình yêu thương, lòng chung thủy, dạ chân thành của Nguyễn còn kém TTKh nhiều lắm.

\*/ **NHẬN ĐỊNH CỦA TTBG:**

(Từ trang 34 qua trang 337 là một quãng cách rất dài trong mối tình rất lãng mạn mà nhiều nước mắt của Mây & Nguyễn. Vậy mà Vũ Liên Hoa “lập lò lặn con đen” **bằng lối suy nghĩ** “cân đo đong đếm quên cả thời gian và không gian” trong đầu óc một con người rất thực tế!)

\*/ Dù vậy, (lời TTBG) vẫn (ráng kiên nhẫn và lịch sự) giải thích cho Liên Hoa hiểu:

+ Nguyễn **cho Mây nhiều lắm**, không chỉ là “hai ngón” thôi, lại còn cả một khối tình nóng bỏng, một trái tim trong sáng. Nhưng Nguyễn vẫn **chỉ là một con người**, hơn nữa, một chàng trai **có giáo dục kỹ lưỡng** trong một gia đình Nho phong nề nếp.

Cho nên: “Nguyễn có lấy vợ, xin Mãi cũng đừng trách Nguyễn” **không phải** là hèn nhát, trái lại, phải gọi rằng **can đảm**.

+ Trong một thân thể, trái tim quan trọng hơn khối óc. Khi trái tim ngừng đập, con người phải chết; còn khi khối óc bị va chạm, tê liệt, cùng lắm chỉ là mất trí, là điên...

+ Đang ở vào giai đoạn yêu Mây cao nhất mà Nguyễn làm hành động “đi lấy vợ” (một người vợ không yêu, bởi trái tim chỉ có **MỘT HƯỚNG** trao tặng duy nhất) thì có nghĩa là Nguyễn đang “**tự bóp cho chết trái tim mình**”.

\*/ Đưa ra trong bài phê bình cái nhận định như trên, phải chăng Vũ Liên Hoa đã **tự chứng tỏ** cho thấy rằng mình là người:

+ Hoặc may mắn **gặp được** một tình yêu “*tính toán rất kỹ*”,

+ Hoặc **chưa từng gặp trong đời một tình yêu chân thật**, nên hẳn nhiên không thể nào thấm cảm được sự đau đớn của trái tim theo hai chữ Tình Yêu? (Đáng thương và nghèo nàn thay!)

\*

\*\*

## 25.

\*/ **LIÊN HOA VIẾT:**

Thúc Sinh và Thúy Kiều đã có một mối tình tương đồng tương đắc. Được Thúc Sinh chuộc ra khỏi thanh lâu theo đúng thủ tục hợp pháp, Kiều biết rằng cuộc đời phức tạp, vượt xa hẳn tầm quy định của pháp chế, vì cuộc đời là sự tương quan giữa người với người, vốn đầy rẫy chi li của lòng người bất trắc. Nàng đã từng e ngại phản ứng của thân phụ, của chính thất Thúc Sinh. Thúc Sinh đã nhanh nhẩu đoán chắc:

*“Đường xa chớ ngại Ngô, Lào  
Trăm điều hãy cứ trông vào một ta  
Đã gần chi có điều xa  
Đá vàng cũng quyết, phong ba cũng liều.”*

Hỡi ơi, thế mà khi Thúc ông đâm đơn kiện tại huyện đường, Kiều lâm vào cảnh đơn côi, chàng Thúc của Nguyễn Du tiên sinh chỉ biết đứng sùt sùi. Cho đến khi biển êm sóng lặng, qua cơn tai biến mà hoàn toàn không nhờ chút công sức của Thúc Sinh, quan trên thương tài Kiều mà cho tái hợp, Thúc ông thương nét ăn ở của Kiều mà đôi giận làm vui, Kiều chỉ tha thiết mong Thúc Sinh thú thật với Hoạn Thư để cầu mong được tha thứ và chấp thuận, thế mà Thúc Sinh cũng nở lòng phụ sự tin cậy của Kiều. Kết quả là Kiều phải gánh chịu cảnh

*“Rõ ràng thật lừa đôi ta  
Làm ra con ở chủ nhà đôi nơi”*,

mà Thúc Sinh vẫn không dám nhận trách nhiệm trước Hoạn Thư, chàng cam phận:

*“Đã cam chịu bạc với tình  
Chúa xuân để tội một mình cho hoa.”*

Và phũ tay đẩy Kiều vào con đường vô định:

*“Liệu mà cao chạy xa bay  
Ái ân ta có ngần này mà thôi!”*

Nguyễn đã rùng tuyên bố:

*“Nguyễn có thể bảo vệ được Mây vì bàn tay Mây lọt gọn trong lòng bàn tay Nguyễn.”* (TS 33)

và: *“Nguyễn tin mình có thể bẻ được định mệnh”*

*“Bằng cách nào?”*

*“Bằng cách yêu Mây nhiều hơn tất cả những người đàn ông nào từng đã yêu Mây.”* (TS 46).

Mặc dù hứa hẹn như thế nhưng hành động “bẻ định mệnh” của Nguyễn không nhiều hơn một lần nói dối:

*“Nguyễn yêu mãi nhiều đến nỗi về nhà thấy ông nội đã vô mà vẫn nói dối rằng ngày mai đi công tác sinh viên sớm, phải ngủ lại trường, để đến với mãi.”* (TS 286).

**\*/ NHẬN ĐỊNH CỦA TTBG:**

\*/ Thật là bất công khi Vũ Liên Hoa đem so sánh Nguyễn, một chàng trai 23 tuổi **chưa hề lấy vợ**, “*con nhà nề nếp*” (nghĩa là có giáo dục tốt), VỚI Thúc Sinh, một tay đã có vợ, lão luyện ăn chơi, ra vào nhiều bạn chôn thanh lâu mới gặp được Kiều và đèo bông Kiều.

+ Hai con người, hai hoàn cảnh, hai tâm tư khác biệt thì dưới mắt nhận định của Vũ Liên Hoa lại “**giống nhau**” ở điểm “*lừa dối người mình yêu và có tính hèn nhát đằng sau các lừa dối ấy!*”

+ Tuy nhiên, với

+ “Những hứa hẹn của Thúc Sinh” (*nhanh nhẩu* đoan chắc:

“*Trăm điều hãy cứ trông vào một ta,*

*Đá vàng cũng quyết, phong ba cũng liều*);

+ Sự bội ước hèn nhát của Thúc Sinh

(Vũ Liên Hoa viết: “*chàng Thúc chỉ biết đứng sù sùi*” “*Thúc Sinh cũng nở lòng phụ sự tin cậy của Kiều*”,

“*Thúc Sinh vẫn không dám nhận trách nhiệm trước Hoạn Thư*” “*chàng cam phận*”, “*phủ tay đẩy Kiều vào con đường vô định*”)

thì lại ĐƯỢC Vũ Liên Hoa **bào chữa cho** bằng hành động “*chuyện Kiều ra khỏi thanh lâu theo đúng thủ tục hợp pháp*” (!).

+ Còn “những hứa hẹn của Nguyễn”

(“*có thể bảo vệ được Mây*”, “*có thể bẻ được định mệnh*” “*bằng cách yêu Mây nhiều hơn tất cả những người đàn ông nào từng đã yêu Mây*”)

lại BỊ Vũ Liên Hoa **mỉa mai** “*không nhiều hơn một lần nói dối*”.

**\*/ (Lời TTBG):**

Trong kho tàng văn chương thế giới, **không thiếu gì** những nhân vật như Thúc Sinh, có vợ rồi mà vẫn kết nên được với người đàn bà khác một mối tình say đắm và cuối cùng vẫn không chu toàn nổi cho người mình yêu (điển hình là câu chuyện Bác Sĩ Zhivago của Boris Pasternak). Vậy mà, **chưa từng có** một bài viết nào phỉ nhổ lên án Zhivago, mà chỉ là những bản văn ca tụng, ngưỡng mộ và xót xa cho tình cảm hai người trong cuộc.

Tại sao? Xin trả lời: “Bởi, đó là vấn đề của TRÁI TIM và hoàn cảnh, **không ai có quyền** phê phán hay lý giải.”

\*

\*\*

**26.**

**\*/ LIÊN HOA VIẾT:**

Thúc Sinh hứa hẹn với Kiều thật nhiều, mà rốt cuộc “*muối vơi không được bát nước sáo*”. Đứng trước nghịch cảnh phũ phàng, Thúc Sinh chẳng có một hành động tích cực nào để bảo vệ Kiều. Tuy nhiên, trước cửa quan, Thúc

Sinh còn thành thật tự nhận lỗi mình: “*Nàng đà tính trước xa gần. Từ xưa nàng đã biết thân cơ rày.*” Hay khi Kiều mắc kế Hoạn Thư, Thúc Sinh cũng nước mắt ngấn nước mắt dài thú nhận: “*Thấp cơ thua trí đàn bà. Trông vào đau ruột, nói ra ngại lời.*” Tuy Thúc Sinh nhu nhược, thất hứa, **không bao giờ Thúc Sinh đổ lỗi cho ai**, chàng tự nhận hết phần lỗi về mình quá nhu nhược, yếu hèn.

+ Nguyễn thì không thể, không bảo vệ được mối tình, không chu toàn những lời hứa hẹn, Nguyễn vin vào nhiều lý do...

#### **\*/ NHẬN ĐỊNH CỦA TTBG:**

Rõ ràng Vũ Liên Hoa tự vẽ một cái vòng mâu thuẫn và đứng vào trong ấy khi cho rằng “*không bao giờ Thúc Sinh đổ lỗi cho ai*”.

+ Vậy xin hỏi:

“*Từ xưa nàng đã biết thân có rày*” (Nguyễn Du)

**không phải là ĐỔ CHO Thúy Kiều?**

+ Và “*Thấp cơ thua trí đàn bà*” (Nguyễn Du)

**chẳng phải là ĐỔ CHO Hoạn Thư?**

\*

\*\*

## **27.**

#### **\*/ LIÊN HOA VIẾT:**

Nguyễn vin vào nhiều lý do:

(Lý do 1). Tại “định mệnh” khắc nghiệt nên Nguyễn đành đoạn tuyệt với Mây, và lương tâm Nguyễn bình an thanh thản khi đã trút đổ mọi trách nhiệm cho định mệnh:

“*Bước chân Nguyễn quăn bách, nhưng tâm hồn dịu lại đôi chút với sự giải thích rằng: Tất cả chỉ là định mệnh!*” (TS 128).

#### **\*/ NHẬN ĐỊNH CỦA TTBG:**

Định Mệnh là một điều bất kham ghê gớm ngoài sức kháng cự của con người mà chỉ những kẻ “MAY MẮN mới thấm cảm rõ ràng bằng chính những kinh nghiệm chống trả khi đối diện “Nó”.

+ Nguyễn Du là người cấu tạo các nhân vật trong Truyện Kiều, đặc biệt Kiều (điển hình cho tác giả, rất tin Định Mệnh). Nhưng qua Kiều, hai chữ Định Mệnh chỉ được công nhận là Định Mệnh SAU KHI Kiều đã vẫy vùng kháng cự lại “nó” suốt 15 năm trời, (hoặc nói cách khác, Kiều chính là tâm sự u uẩn của Nguyễn Du trên những thăng trầm trong cảnh sống giữa hai triều đại Lê - Nguyễn.)

\*/ Trong TRÂN SA, Nguyễn cho “*chỉ là Định Mệnh*” sau khi đã chối từ **Định Mệnh** ở giai đoạn đầu mới yêu Mây, và **chống trả nó** ở giai đoạn giữa với những biến động dồn dập.

+ Xin hãy chia xẻ **cái nhìn thông minh và sáng suốt của Mây** (nói với Nguyễn trong tác phẩm) về **Định Mệnh** qua hai đoạn dưới đây:

*1/ Đạo trước, Mây có đọc một tác phẩm của Erich-Maria Remarquer, trong đó diễn tả mối tình của hai người tuổi trẻ đang tuyệt vọng dưới một hoàn cảnh bị vây khốn bởi quân Đức Quốc Xã.*

*Tuyệt vọng, không phải vì mỗi người không nhận được tình yêu cao nhất của nhau, mà vì cái ý tưởng “luôn luôn lo sợ người mình yêu sẽ biến mất đi dưới áp lực của quân Đức Quốc Xã.”*

*Tâm lý ấy thật là ghê gớm. Con người trở thành nhỏ bé trước uy quyền của Định Mệnh mà ngay Tình Yêu là điều tạo nên được một sức mạnh lớn lao nhất, cũng không đủ sức kháng cự.*

*Biểu tượng Định Mệnh trong tác phẩm ấy là quân Đức Quốc Xã.*

*Còn của chúng mình hiện tại là chế độ Cộng Sản.*

*Bây giờ thử hỏi, nếu như Nguyễn hay Mây mà chụp được cơ hội rời thoát Cộng Sản, liệu mình có buông trôi? (TS 92-93)*

*2/ Tôi tự thấy bất lực đến dường bé nhỏ, không phải chỉ trước một thứ Định Mệnh không ngừng đè chụp, mà còn trước cả chính bản thân trong một hoàn cảnh bị bó tay tất cả thế này.*

*Luôn luôn trong các buổi chiều, Nguyễn và tôi chỉ nói với nhau mọi điều về tình yêu và Trân Sa nhỏ bé.*

*Nhưng đằng sau những tiếng cười vỡ vụn, những cốc rượu uống ào ạt vào máu, thật sự trái tim tôi đã chôn giấu một niềm u uẩn.*

*Quả thế, điều kèm kẹp tôi nhiều hơn hết trong giai đoạn hiện tại là xã hội với cuộc đời tàn khốc vừa xảy ra chỉ vài tháng trước. Việc di chuyển từ nơi này sang nơi khác gặp phải rất nhiều nhiều khê trắc trở.*

*Một lần tôi nói với Nguyễn:*

*-Tình yêu là điều lớn nhất giải hóa cho con người biết bao thống khổ, nhưng dưới chế độ Cộng Sản, tình yêu cũng trở thành vô ích.*

*Lần ấy, Nguyễn tỏ ra không tin. Nhưng thật, điều này hằn sâu trong óc tôi như một nếp chấn.*

*Bây giờ, hơn cả xã hội, cái áp lực gia đình đang đè nặng lên tôi và Nguyễn. Chàng còn trẻ quá. Chàng chưa từng đau khổ. Làm sao chàng có thể ngờ, điểm đánh gục được cả hai sẽ là khởi đi từ tình yêu chân thật trong lòng mỗi phía.*

*“Sự bé nhỏ” tôi viết ở trên, chính do từ đó.*

*“Bé nhỏ” trước nỗi khổ của nhau. “Bé nhỏ” vì không dám đem thêm cho nhau cái khổ. Do đó, một ngày nào, sự tan vỡ – như một lối thoát cuối cùng để trốn chạy Định Mệnh- hẳn là điều phải xảy đến.*

*Tôi không buồn điểm ấy. Mà dẫu có buồn, cũng chẳng biết phải làm gì hơn?! (TS 153)*

\*  
\* \*

## 28.

### **\*/ LIÊN HOA VIẾT:**

(Lý do 2). Tại những kẻ độc ác gièm pha, đem chuyện tình của hai người thóc mách với gia đình Nguyễn, phá vỡ niềm hạnh phúc của hai kẻ yêu nhau.

*“Nguyễn chẳng trách ai, ngay với cái tên nào đó đã đang tâm làm nhục Trân Sa bằng cách báo cho ông nội hay sự hiện diện của Mẫn ở Dalat, cướp mất những ngày Noel tươi thắm chúng mình mơ ước.”*

### **\*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:**

*Nguyễn chẳng thể nghĩ ra được một ngày tàn tác thế này cho cả ba chúng mình. Nguyễn đau khổ quá Mẫn a. Mẫn có hiểu giùm Nguyễn không? Nguyễn nghĩ, tất cả là định mệnh. Nguyễn chẳng trách ai, ngay với cái tên nào đó đã đang tâm làm nhục Trân Sa bằng cách báo cho ông nội hay sự hiện hữu của Mẫn ở Dalat, cướp mất những ngày Noel tươi thắm chúng mình cùng mơ ước.*

*Trời Dalat lạnh quá. Ai đó không cho mình thêm tro than thì thôi, sao nỡ đổ nước cho tắt đi vài ngọn than hồng của những ngày năm tàn tháng lụn. (...)*

*Trong đầu Nguyễn còn vang mãi câu Mẫn vẫn nói:*

*“Định mệnh và ý chí con người thường hay lỗi điệu.” (TS 116)*

### **\*/ (TTBG phân tích):**

Đoạn trên chỉ là lời than của Nguyễn theo sức vóc nhỏ bé của con người trước cái bất kham của Định Mệnh; một lời xót xa **Nguyễn dành cho Mây** khi mà Mây **chưa hiểu được** thế nào là sự khắc nghiệt vô cùng của Định Mệnh (điển hình qua truyền thống Nho phong của gia đình Nguyễn, đối nghịch sâu sắc với tính chất và lối sống nghệ sĩ của Mây) mà **Nguyễn đã biết rất rõ**. Đó **KHÔNG** phải là sự *“vin vào để chạy tội”* như Liên Hoa gán ghép khờ khếch.

\*  
\* \*

## 29.

### **\*/ LIÊN HOA VIẾT:**

Nếu Nguyễn tự tin rằng sẽ bảo bọc Mây và Trân Sa trọn đời, trước sau gì Nguyễn cũng phải báo cho thân sinh biết. Chẳng lẽ Nguyễn chỉ cần đắm ngày hạnh phúc giấu diếm như một kỷ niệm đẹp tại thành phố mơ mộng nên thơ?: *“Nguyễn muốn ghi dấu nhiều hình ảnh với Mẫn tại đó.” (TS 80).*

### **\*/ NHẬN ĐỊNH CỦA TTBG:**

Như đã nói, Tình Yêu là từ trái tim mà Hôn Nhân đến từ lý trí.

Ở trang 80, tình yêu giữa Mây và Nguyễn còn đang phôi thai vụng dại, những mộng ước vẽ vời là **điều phải có**. Bất buộc hai người trẻ tuổi quên đi trái tim mà đối diện ngay với những thực tế của cái đầu thì thật là điều oan uổng cho họ! Và nữa, nếu đọc kỹ toàn tác phẩm, sẽ thấy rằng, với hai con người mang bản chất như của Mây và Nguyễn, “dăm ngày hạnh phúc (tình yêu) giấu diếm” quả thật có **giá trị rất lớn** so với một **cuộc hôn nhân dài đày đọa lẫn nhau**.

\*  
\* \*

### 30.

#### \*/ **LIÊN HOA VIẾT:**

(Lý do 3). Áp lực gia đình đè nặng lên mối tình của Nguyễn và Mây: “Ngày Nguyễn rời Dalat, bà nội Trân Sa nhất định không chịu. Ông nội vẫn để Nguyễn đi nhưng buộc Nguyễn phải hứa rằng không gặp Mãn lần nào nữa ở Sài Gòn.”

#### \*/ **ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:**

*-Ngày Nguyễn rời Dalat, bà nội Trân Sa nhất định không chịu. Ông nội vẫn để Nguyễn đi nhưng buộc phải hứa rằng không gặp Mãn lần nào nữa ở Sài Gòn. Ông nội nói, trước mặt bà nội, ông lấy danh dự của chính ông để bảo đảm cho Nguyễn điều ấy.*

*Sự điếng lòng trong tôi bắt đầu lan rộng. Tôi xoay người gục đầu trên lưng ghế.*

*Nguyễn kêu lên:*

*-Mãn sao vậy?*

*Cánh tay chàng vươn dài ra, đặt sau lưng tôi. Tôi hơi nghiêng mặt, nói nhỏ:*

*-Mây không ngờ dưới mắt gia đình Nguyễn, Mây giống hệt một thứ Satan để chỉ danh dự ông nội mới đủ sức lôi cho Nguyễn thoát.*

*Giọng Nguyễn đầy xúc cảm:*

*-Nếu ông nội hiểu Mãn, chắc không bao giờ cấm Nguyễn yêu Mãn đâu.*

*Tôi cười nhẹ:*

*-Nguyễn làm! Ông nội rất có lý. Đi vào đời Mây là Nguyễn đã phải khổ, mà lấy Mây làm vợ, Nguyễn càng khổ thêm một bậc. Mây là “người đàn bà định mệnh” như Nguyễn thường nói. Và định mệnh thì chỉ có định mệnh mới kham nổi. Nguyễn không phải mẫu người định mệnh. Nguyễn chỉ sinh ra để “đứng bên lề định mệnh” thôi! (TS 151).*

#### \*/ **(Lời TTBG):**

Với đoạn trên, không phải Nguyễn chối bỏ Mây, mà **CHÍNH LÀ MÂY “CHỐI BỎ” NGUYỄN**. Vậy không thể gọi rằng Nguyễn chạy tội bằng cách đổ “tại áp lực gia đình đè nặng lên mối tình của Nguyễn và Mây”.



\*  
\* \*

### 31.

#### \*/ LIÊN HOA VIẾT:

(Lý do 4). (Nguyễn đồ) Ngay chính gia đình Mây cũng nghi ngại trước kết hợp tương lai của Mây và Nguyễn:  
*“Bà ngoại thật nhỏ nhẹ. Nguyễn cứ muốn mình tan đi trong cái nhỏ nhẹ ấy, tỷ lệ nghịch với mối băng khuâng đang lớn dần trong đầu Nguyễn.”* (TS 270).

#### \*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:

*-Bà ngoại thật nhỏ nhẹ. Nguyễn cứ muốn mình tan đi trong cái nhỏ nhẹ ấy, tỷ lệ nghịch với mối băng khuâng đang lớn dần trong đầu Nguyễn.*

*Thuở mới yêu Mẫn, cuối tháng 11/1975, Nguyễn đâu bao giờ phải bị dồn vặt? Sự dồn vặt thật tang thương héo hắt.*

*Bà ngoại có lý khi đặt Nguyễn trước một suy nghĩ dày vò như vậy. Nhưng sao Nguyễn thấy khổ sở cùng cực. Yêu Mẫn, Nguyễn chỉ có những buổi chiều uống rượu làm nghiêng ngã càn khôn, những chuyến xe chạy đuổi gió, những môi hôn nồng đượm. Trước mặt và sau lưng tối đen, khuất lấp.* (TS 270-271)

#### \*/ (Lời TTBG):

Bà mẹ Mây “nghi ngại trước kết hợp tương lai của Mây và Nguyễn” vì đó là một người lớn khôn ngoan, tính toán mọi sự bằng cái đầu thực tế.

Điều ấy cũng **không phải là lỗi của Nguyễn** để có thể buộc tội Nguyễn “*vin vào*” mà chạy tội cho chính mình.

\*  
\* \*

### 32.

#### \*/ LIÊN HOA VIẾT:

(Lý do 5). Nguyễn không giữ nổi Mây, không phải tại Nguyễn mà chính là tại Mây: “*Với Mẫn, phải là người đàn ông nào thật già dặn kinh nghiệm sống mới có thể giữ Mẫn được, Nguyễn chưa xứng đáng.*” (TS 297).

#### \*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:

*Nguyễn cười:*

*-Mẫn thật nhỏ nhẹ, nhưng sao lúc nào cũng như đang rơi vào trạng thái lãnh đạm với tất cả những gì chung quanh hiện hữu?*

*Chàng ngừng tiếng, sau nói thêm, điệu ngần ngại:*

*-Luôn với tình yêu của Nguyễn. Đôi khi Nguyễn cảm thấy Mẫn như xa vời vợi.*

*Rồi bỏ lửng câu nói.*

*Tôi không lạ trước những lời Nguyễn. Điều hò hững này trong bản chất tôi, đã từng nhiều người nói lên nhận xét.*

*Nguyễn tiếp:*

*-Với Mẫn, phải là người đàn ông nào thật già dặn kinh nghiệm sống mới có thể giữ Mẫn được. Nguyễn chưa xứng đáng. Nhưng Nguyễn tự an ủi mình giống như anh chàng trong tác phẩm của Nerval, yêu Mẫn mơ màng, nên cũng không thác mắc gì.*

**\*/ (TTBG phân tích):**

Đó là **“mặc cảm thua sút”** trước Mây, chứ không phải sự Nguyễn đổ tội (cho Mây) hay chạy tội (cho chính Nguyễn).

\*

\* \*

**33.**

**\*/ LIÊN HOA VIẾT:**

Nếu xảy ra tan vỡ, không phải là lỗi tại Nguyễn đã không bảo vệ tình yêu, mà bởi vì:

*“Thật thì Nguyễn còn thua kém Mẫn nhiều lắm, sự thông minh, lịch lãm, kiến thức và kinh nghiệm sống. Nguyễn chưa phải là người giữ nổi Mẫn.”*

**\*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:**

*Sau một lúc thật lâu, Nguyễn bày tỏ:*

*-Mẫn có tin rằng Nguyễn yêu Mẫn vô kể? Nguyễn biết Mẫn không tin đâu. Đó là quyền của Mẫn. Nhưng Nguyễn yêu Mẫn rất thật, từ ngày đầu cho đến bây giờ, Nguyễn vẫn còn yêu Mẫn chân thành lai láng. Nguyễn không muốn sự có mặt của Trân Sa sẽ làm Mẫn khổ. Cuộc đời Mẫn đã khổ quá nhiều rồi, Nguyễn không có quyền đem thêm cho Mẫn cái khổ.*

*Ngừng một chập, Nguyễn tiếp:*

*-Bây giờ Mẫn đang yêu Nguyễn nên không định rõ được lòng mình thế nào trong những ngày tháng tới. Mà thật thì Nguyễn còn thua kém Mẫn nhiều lắm, sự thông minh, lịch lãm, kiến thức và kinh nghiệm sống. Nguyễn chưa phải là người giữ nổi Mẫn.*

**\*/ (TTBG phân tích):**

*“Nguyễn chưa phải là người giữ nổi Mẫn”* nói lên mặc cảm thua kém của Nguyễn, nhưng thua kém KHÔNG có nghĩa rằng Nguyễn KHÔNG YÊU Mây say đắm, hoặc là hèn nhát đổ lỗi cho Mây để bào chữa cho “sự phụ bạc” của mình (“nếu xảy ra tan vỡ” như lời Vũ Liên Hoa viết).

\*  
\* \*

### 34.

#### \*/ LIÊN HOA VIẾT:

Xem như thế Nguyễn thua hẳn Thúc Sinh về sự chân tình.

Khi không bảo vệ được Kiều, Thúc Sinh chân thật: *“Ái ân ta chỉ có ngân này thôi.”*

Còn Nguyễn, sau khi đổ tại hết nguyên nhân này sang nguyên nhân khác, vẫn không đủ thẳng thắn để nhận rằng mình muốn dứt tình với Mây, Nguyễn lại muốn đẩy cái trách nhiệm về phía Mây:

*“Nếu Mẫn còn để cho Nguyễn có được một chút liêm sỉ cuối cùng, xin Mẫn đừng đi tìm Nguyễn. Nguyễn sợ yếu lòng vì yêu Mẫn quá, sẽ đánh mất cái liêm sỉ cuối cùng ấy thôi.”*

#### \*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:

*Nguyễn cúi đầu nói nhỏ:*

*-Nếu Mẫn còn để cho Nguyễn có được chút liêm sỉ cuối cùng, xin Mẫn đừng đi tìm Nguyễn. Nguyễn sợ yếu lòng vì yêu Mẫn quá, sẽ đánh mất cái liêm sỉ cuối cùng ấy thôi.*

*Tôi nghe thương chàng quá đỗi!*

*Nhìn chàng hồi lâu, tôi nói ngậm ngùi:*

*-Sao lại khổ như vậy? Sao không hiểu rằng Mây yêu Nguyễn dường nào mà lại tự đày đọa giữa tình yêu và cái liêm sỉ chứ? Chúng mình mất nhau lẽ làng như đã từng có nhau nhanh chóng. Nhưng không Nguyễn ạ! Mây sẽ **chẳng còn lần nào** đi tìm Nguyễn đâu! (TS 276-277).*

#### \*/ (TTBG phân tích):

Vũ Liên Hoa đã LẦM khi phán xét rằng Nguyễn **muốn dứt tình** với Mây ở đoạn này.

Trong tình yêu, nhất là ở những người tuổi trẻ, sự giận hờn là điều thường xảy ra giữa họ, nhưng đó không có nghĩa là muốn dứt tình nhau vĩnh viễn.

Nếu đúng như Vũ Liên Hoa nhận xét, mỗi lần giận hờn là một lần muốn dứt tình nhau, thì một con người hai mươi năm yêu đương phải có đến 200 mối tình mới đủ đáp ứng cho sự dứt tình đó!

Vả lại, trong tác phẩm, Mây được vẽ hình là “người đàn bà thông minh, quyết liệt và kiêu hãnh”, **có lý nào** lại để cho Nguyễn “dứt tình” mà **không tự mình quay mặt trước?**

#### \*/ (Lời TTBG):

*“Nếu Mẫn còn để cho Nguyễn có được chút liêm sỉ cuối cùng, xin Mẫn đừng đi tìm Nguyễn...”* không phải là “lời nói chận trước” như Vũ Liên Hoa gán ghép, mà chính là điều **biểu lộ bản chất thực sự** của một chàng trai *“con nhà nê nếp, say mê Truyện Kiều và chí khí người đời xưa”* mà TTBG đã vẽ hình trong tác phẩm Trâm Sa.

\*  
\* \*

### 35.

#### \*/ LIÊN HOA VIẾT:

Chính Nguyễn đã bảo Mây: “Ngày 26 Mãn hãy về Sài Gòn đi! Đó là lối thoát cuối cùng cho cả hai.” (TS 137). Rồi cũng chính Nguyễn đã cười mỉm: “Ngày mai Mãn bỏ Nguyễn mà đi, bây giờ là cuộc rượu tiễn hành” (TS 137).

Cũng chính Nguyễn gặng hỏi: “Nguyễn yêu Mãn nhiều quá, sao Mãn bỏ Nguyễn mà đi?” (TS 146).

Không lúc nào có hành động tích cực để tranh đấu cho tình yêu, những lời nói của Nguyễn như đặt miếng than hồng vào lòng bàn tay Mây: “Bao giờ Mãn bỏ Nguyễn, Nguyễn sẽ tặng Mãn quyền ấy.” (TS 251).

#### \*/ NHẬN ĐỊNH CỦA TTBG:

Trong một tình yêu chân thật, đương nhiên là đã có “sự tích cực tranh đấu”.

“Tranh đấu” ở đây **không có nghĩa** rằng muốn chiếm đoạt và hợp lệ hóa cuộc đời người mình yêu bằng một cuộc hôn nhân thích đáng dưới mắt gia đình và xã hội, mà “TRANH ĐẤU” chính là **tiến lên đến một cái Đẹp cao quý trong tình cảm** giữa hai người.

Tình Yêu cũng là sự bao gồm nhiều trạng thái khác biệt của trái tim (trong đó có cả “sự phủ nhận”, “sự trốn chạy”, “sự tiêu cực”). Sao Vũ Liên Hoa lại **vội kết luận** rằng Nguyễn “Không lúc nào có hành động tích cực để tranh đấu cho tình yêu” với những trạng thái rất bình thường của trái tim như vậy?

\*  
\* \*

### 36.

#### \*/ LIÊN HOA VIẾT:

Nguyễn muốn yêu bằng một tình yêu lãng mạn, Nguyễn muốn tạo dựng và nuôi dưỡng những kỷ niệm nào nùng, và Nguyễn cũng muốn dù cho có xa nhau, Mây vẫn luôn yêu mến hình ảnh Nguyễn như một người tình tuyệt vời. Nguyễn nói chận trước với Mây:

-*Nguyễn rất thích câu châm dứt của Mãn trong tập nhật ký viết về anh Ngọc: “Việc gì rồi cũng phải có hồi kết thúc. Khác chẳng là sự giữ lại hay không cái ấn tượng, kỷ niệm đẹp về nhau”. Ngày nào mất Mãn, nếu biết Mãn thù ghét Nguyễn, chắc Nguyễn khổ lắm.* (TS 250).

#### \*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC CỦA TTBG:

*Tôi ngồi im, dõi mắt theo những chiếc lá bay bời trong gió, lòng dạt dào cảm xúc. Trong đời, tôi chưa gặp mối tình nào dịu dàng mà thấm thiết vô cùng như tình của Nguyễn. Các người đàn ông đi trước, ai cũng đều*

*mang vóc dáng và tâm hồn mạnh mẽ. Nguyễn khác. Chàng nhẹ nhàng quá, từ tinh thần cho đến thân xác, làm sao chịu đựng nổi những cơn phũ phàng của Định Mệnh không ngừng đổ xuống lên cuộc đời tôi.*

*Nguyễn nhận định:*

*-Nguyễn rất thích câu châm dút của Mãn trong tập nhật ký viết về anh Ngọc: “Việc gì rồi cũng phải có hồi kết thúc. Khác chăng là sự GIỮ LẠI hay KHÔNG cái ấn tượng, kỷ niệm đẹp về nhau”. Ngày nào mất Mãn, nếu biết Mãn thù ghét Nguyễn, chắc Nguyễn khổ lắm. (TS 250).*

\*

\*\*

### 37.

#### **\*/ LIÊN HOA VIẾT:**

Nguyễn mất Mây vì Nguyễn không chịu giữ Mây. Nguyễn đã được mãn nguyện. Mây không hề thù ghét Nguyễn. Và Mây còn mang “**ẢO TƯỚNG**”: “*Sẽ có ngày Mây tự nguyện biến mất khỏi cuộc đời Nguyễn mới mong đền đáp đủ tấm lòng của Nguyễn hôm nay.*”

#### **\*/ ĐOẠN CHÍNH XÁC TRONG TÁC PHẨM TTBG:**

(Lại cũng cái bệnh “**nghĩ giùm kẻ khác**” rất ấu trĩ qua hai chữ “*ảo tưởng*” dùng ở câu trên!)

*\*/ Xin đọc đoạn này trong tác phẩm:*

*Tôi cúi đầu. Hồi lâu, hỏi nhỏ:*

*-Nguyễn luôn nghĩ về Mây như một thứ Thúy Kiều tài hoa mệnh bạc, nhưng có bao giờ Nguyễn tự định vị được cho chính Nguyễn “vai trò người đàn ông nào” của Thúy Kiều trong tác phẩm ấy?*

*Đôi mắt chớp chớp, cái nhìn Nguyễn đượm màu buồn bã. Sau cùng Nguyễn nói:*

*-Mãn đặt câu hỏi hay lắm. Nguyễn chẳng đủ sức đóng vai trò người đàn ông nào của Thúy Kiều, nhưng Nguyễn yêu Mãn bằng tình yêu trân trọng như Thúy Kiều đã được Nguyễn Du trao tặng.*

*Toàn thân tôi bàng hoàng theo câu nói ấy, nhưng cố giấu đi mọi xúc cảm, cười nhẹ:*

*-Trong Le Train của George Simenon, Anna đã nói cùng Féron ngay giữa khi tình yêu đang hồi nồng thắm: “Đừng sợ! Tới đó, em sẽ biến mất!”*,

*thì trong chuyện chúng mình, Mây luôn tự nhủ, sẽ có ngày Mây tự nguyện biến mất khỏi đời Nguyễn mới mong đền đáp đủ tấm tình của Nguyễn hôm nay. (TS 76).*

#### **\*/ (TTBG phân tích):**

+ Nguyễn Du là cha đẻ của các nhân vật nam đã từng đi qua đời Thúy Kiều.

+ Tự nhận mình yêu Mây bằng tình yêu của thi hào dành cho Thúy Kiều có nghĩa là Nguyễn muốn nói lên tính chất tình yêu của Từ Hải, Kim Trọng và cả Thúc Sinh **tổng hợp lại trên một con người Nguyễn.**

\*/ Mây là một nghệ sĩ, trái tim nhạy cảm, cuộc đời đã trải qua nhiều trôi nổi, lại “*thông minh hãn hữu*” (lời Nguyễn), ***có lý nào không nhận thức được*** tầm tình lớn rộng của Nguyễn đang dâng tặng cho mình?

Vậy, sự “*tự nguyện biến mất khỏi đời Nguyễn*” chính là ***một đáp đền cao thượng*** về phần Mây cho Nguyễn; chứ ***không có nghĩa*** là lỗi ở Nguyễn “*không chịu giữ Mây*” hay là do “*Mây còn mang ảo tưởng*” như Vũ Liên Hoa đã mai mỉa trong cách nhận định nông cạn.

Đoạn văn dẫn trên cho thấy cả Mây lẫn Nguyễn đều là những người **biết trân quý Tình Yêu** và trong đời họ cũng từng **rất may mắn** vì đã **gặp đúng đối tượng xứng đáng** để tự mình trao tặng trái tim riêng.

\*

\*\*

### 38.

#### \*/ LIÊN HOA VIẾT:

Không! Nguyễn không hề lừa dối Mây, không hề phụ bạc Mây. Mà chính vì bản chất mối tình của Mây với Nguyễn chỉ như một trò chơi mà cả hai người đều tham dự rất “CHÂN THÀNH”, như một vở kịch mà cả hai diễn viên rất “NHIỆT TÌNH”, và như một cuốn tiểu thuyết mà cả hai nhân vật đều “CHÍNH DIỆN”.

Hỡi ôi! Trò chơi dù vui đến mấy rồi cũng đến lúc phải chấm dứt, vở kịch có hay đến bao nhiêu cũng có lúc phải hạ màn, trang tiểu thuyết có diễm lệ đến chừng nào rồi cũng có lúc phải gỡ sang trang.

Có còn chẳng là dư vị cay đắng của những giòng nước mắt âm thầm, nỗi đau day dứt của con tim tan vỡ, và sự dày vò héo hắt trong một tâm lòng mở rộng để thu giấu và gói ghém những bất hạnh, những nghiệt ngã, những tàn nhẫn cho riêng mình.

#### \*/ NHẬN ĐỊNH CỦA TTBG:

Suốt những đoạn đi trước, một cách công khai hay ngầm ngụ ý, Vũ Liên Hoa vạch ra cho thấy Nguyễn là kẻ “*lừa dối Mây*”; bây giờ nơi đoạn gần cuối, lại phủ nhận điều ấy. Đó là ***điểm mâu thuẫn***, biểu lộ ***cá tính nông nổi*** của tác giả bài viết.

\*/ Tuy nhiên, nếu đồng ý với Vũ Liên Hoa rằng “*bản chất mối tình của Mây với Nguyễn chỉ như một trò chơi*”, “*một vở kịch*”, “*một cuốn tiểu thuyết*” thì tất cả đều có phần SAI và ĐÚNG.

+ SAI, vì mối tình Mây & Nguyễn **không phải** là một “trò chơi” nên đã **KHÔNG** “*chấm dứt*” liền ngay khi hai người từ biệt nhau vào tháng 4/1976, mà còn, cách này cách khác kéo dài cho đến tháng 9/1981 gặp lại nhau ở phòng trà La Pagode Sài Gòn.

(Xem Thư Gửi Vào Hư Không mở đầu tác phẩm Trân Sa, trang XI-XXI.)

+ Đó cũng **không phải** là “một vở kịch” vì đã **KHÔNG ĐƯỢC** “*hạ màn*” từ tháng 4/1976 mà còn  ***khiến hai “diễn viên” cứ phải suy ngẫm vai trò của mình cho mãi đến tháng 12/1998***, tác giả TTBG bắt đầu viết lại câu chuyện Trân Sa (NXB Văn Uyên 2000).

+ TRÂN SA, biểu tượng cho mối tình Mây & Nguyễn **không phải** chỉ là “*một cuốn tiểu thuyết*” được viết ra từ óc tưởng tượng của một nhà văn, bởi vì sự “*phải gỡ sang trang*” của nó KHÔNG được hành động từ tháng 4/1976, mà cho đến TẬN BÂY GIỜ, tháng 2/2004, vẫn CHƯA được kết thúc thật sự (điển hình qua bài viết “*Đọc Trân Sa*” của Vũ Liên Hoa và cả bài đáp lễ của tác giả TTBG hôm nay, 2004).

\*/ Và **ĐÚNG**, là bởi,

+ nếu nói theo thuyết nhà Phật “*đời là bể khổ*”;

+ còn nói theo cái nhìn của những người nghệ sĩ, “*cuộc đời chỉ là một vở kịch*”,

thì trong đó “*nhân vật con người*” phải đóng nhiều vai, trải qua nhiều màn lớp, hiện diện trước nhiều cảnh sắc sân khấu.

+ Vậy khi TÁC GIẢ Liên Hoa viết:

“*Bản chất mối tình của Mây với Nguyễn chỉ như một trò chơi mà cả hai người đều tham dự rất chân thành, như một vở kịch mà cả hai diễn viên rất nhiệt tình, và như một cuốn tiểu thuyết mà cả hai nhân vật đều chính diện*”

tức là Vũ Liên Hoa đã XÁC NHẬN rằng cả Mây lẫn Nguyễn trong cái màn kịch đời ấy đều **là hai kẻ có tài**.

+ Chữ Tài ở đây được thể hiện qua tính rất “*chân thành*”, “*nhiệt tình*” và dám “*chính diện*” với nhau (“gậy ông đập lưng ông”, mượn chữ của Liên Hoa).

+ Đó là những khả năng **làm sống động** vai trò sân khấu của họ, khiến khán giả say mê thương thức và chính họ cũng nhận lại được biết bao tràng pháo tay nồng nhiệt, ngợi khen!

\*

\*\*

### 39.

\*/ **LIÊN HOA VIẾT:**

Nguyễn thường tự nhận: “*Yêu giữa đời mà hồn ở trong mơ*”. Nhưng Nguyễn mơ một giấc mơ tỉnh thức, yêu giữa đời bằng một tình yêu ngây thơ một cách lão luyện, đam mê một cách chùng mực, say đắm một cách tỉnh táo, và chân thành một cách vờ vĩnh. Ái ân ta có ngần này mà thôi!

\*/ **NHẬN ĐỊNH CỦA TTBG:**

Sự thật, chỉ mới đọc những đoạn dẫn trên chứ CHƯA nói đến đọc toàn 363 trang của tác phẩm TRÂN SA, tôi (TTBG) tin rằng **chẳng bất cứ** một độc giả **có tâm hồn, có trí tuệ** nào lại tàn nhẫn kết luận được rằng nhân vật Nguyễn là con người “*mơ một giấc mơ tỉnh thức*”, “*yêu bằng tình yêu ngây thơ một cách lão luyện*”; “*đam mê một cách chùng mực*”, “*say đắm một cách tỉnh táo*”, và “*chân thành một cách vờ vĩnh*” như Liên Hoa đã gán.

+ Dầu vậy, trước một tác phẩm Văn Chương, chuyện **nhận định thế nào** là quyền của độc giả, và điều này **tùy thuộc** vào nhiều yếu tố cao hay thấp của “sức thẩm thấu Văn Chương”, “tính vô tư”, “sự say mê cái Đẹp Chữ Nghĩa”, “khả năng đọc sách dày-mỏng-nhiều-ít” (CÓ hay KHÔNG),... **từ chính vị độc giả ấy.**

+ Còn **giá trị tác phẩm**, thật sự chỉ Thời Gian mới phán xét được thôi.

\*

\*\*

## \* / TTBG NHẬN ĐỊNH VĂN PHONG CỦA VŨ LIÊN HOA.

(**Xin nhắc lại:** Ở đoạn phân tích dưới đây, những chữ đậm nằm giữa hai dấu ngoặc kép là do sự cố ý nhấn mạnh của TTBG để phơi bày rõ tính cách chỉ trích hàm hồ mà Vũ Liên Hoa cố tình gán ghép lên tác phẩm Trân Sa.)

□

\* / Đọc toàn bài Phê Bình (hay Điểm Sách?) của Vũ Liên Hoa mới thấy rằng cách dùng chữ và đặt câu KHÔNG thích hợp với một bài phê bình văn chương đứng đắn.

Tác giả Vũ Liên Hoa đã **không đưa ra cho thấy** chút gì sự phân tích về tính văn chương CÓ hay KHÔNG trong đó, mà lại chỉ toàn dùng những câu, những chữ nặng nề, hằn học, châm chọc và mai mỉa (có phần hạ cấp) để **áp đặt** vào tâm thức, hành vi nhân vật:

### -Điển hình:

\* / Chữ dùng của Vũ Liên Hoa dành cho cả hai nhân vật Nguyễn và Mây:

+ Đã biết rõ cha mẹ mình sẽ không đi cưới Mây, biết rõ con tàu sẽ không chạy thông trên đường đời, nhưng Nguyễn lại **“ngây thơ một cách vờ vĩnh”**:

*“Mẹ Nguyễn vừa ở Dalat xuống chiều hôm qua. Bây giờ mà Nguyễn thưa với mẹ rằng muốn lấy vợ là con gái Huế, chắc bà mừng lắm”.* (TS 49)

+ Không phải là Nguyễn không yêu Mây một cách chân tình đâu, không phải là Nguyễn không yêu Mây một cách cuồng nhiệt đâu, Nguyễn chỉ yêu Mây một cách không thật tâm xây dựng thôi.

+ Nguyễn là một chàng trai mới lớn, mơ mộng và lãng mạn, khao khát một tâm hồn đồng điệu, đắm đuối một tình yêu diễm lệ. Nguyễn hăm hở bước vào tình yêu, vẽ vờ một cuộc sống lứa đôi êm đẹp như **“những trò chơi trẻ thơ, đám cưới, vợ chồng”** mà Mây là cô dâu mới, Nguyễn là **“chú rể ngẩn ngơ đi hái hoa rùng làm quà cưới tân hôn.”**



+ Ngay cả Trân Sa, một gián lược sâu sắc giữa Mây và Nguyễn, cũng được Nguyễn cho ra đời một cách “**vội vã, đùà cọt và cẩu thả**” tại: “*Nơi sinh: quán rượu ông già*” ở ngay “*ven đường Nguyễn Văn Chiêm*”. (TS 54).

+ Khi gia đình Nguyễn biết về mối tình của Mây và Nguyễn, Nguyễn đã “**hoảng kinh, khiếp sợ, rụng rời, sàu khô, héo úa, bi quan, thảm thiết**”:

“*Có Trân Sa trong cái xã hội chật hẹp này thì chỉ có cách hoặc là Nguyễn chết, hoặc Trân Sa chết. Không thể có trường hợp thứ ba. Chỉ nên để Nguyễn chịu giùm Trân Sa những gánh nặng mà xã hội luôn có khuynh hướng bắt con người phải chịu.*” (TS 118).

+ Qua một đêm thao thức suy nghĩ, Nguyễn như một tên tù giam lỏng, da mặt tái, đôi mắt trũng sâu, nhưng có lẽ Nguyễn đã nhận ra rằng Nguyễn không thể chết, nên “vội vã khai tử” Trân Sa nơi quán Tao Đàn, **như đã “vội vã khai sinh”** Trân Sa nơi quán rượu ông già.” Vài ngày sau, Nguyễn “**lại bắt Trân Sa sống dậy**”

+ Mây rất tỉnh táo, phân tích rạch ròi, nhưng lại cũng dễ dàng tin tưởng vào “**những lời nói ngọt ngào đường mật**”.

+ Nguyễn thường tự nhận: “Yêu giữa đời mà hồn ở trong mơ”. Nhưng Nguyễn “**mơ một giấc mơ tỉnh thức**”, yêu giữa đời bằng một tình yêu “**ngây thơ một cách lão luyện**”, đam mê “**một cách chùng mực**”, say đắm “**một cách tỉnh táo**”, và chân thành “**một cách vờ vĩnh**”.

*Ái ân ta có ngần này mà thôi!*

\*

\* \*

**\*/ (Lời cuối của TTBG):**

Nhà văn Pháp André Maurois đã viết:

“*Không có gì tâm thường hơn sự thưởng thức (một tác phẩm văn-chương-ngệ-thuật) một cách tâm thường !*”

*Trần Thị Bông Giấy.  
(Ghi lại tại San Jose, Oct. 4/2019 8:29 PM)*

[]